

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Spalių 9-tą viso pasaulio lietuviai mini Vilniaus gedulą. Jau 17-ti metai tauta liūdi dėl smurto atplėtos sostinės su trečdaliu etnografinės teritorijos.

Su pasigailėjimu tenka pastebėti, kad daugelis Amerikos lietuvių kolonijų šių metų spalio 9-tą jokių paminėjimų nedaro. Tik stambiausios kolonijos, būtent, Chicago, Brooklynas, Bostonas, Philadelphia, Clevelandas ir kai kurios kitos rodo didesnį susidomėjimą ir rengiasi atitinkamai paminėti.

Kol Lietuva išdraskyta, kol lenkai tebeleiko smurtu atplėstą sostinę Vilnių, tol negali būt kalbos apie nusiramimą ir kovos paliaubas.

Pranešama, kad japonai, prisibijodami Sovietų Rusijos puolimo, Šiaurės Kinijoje turi sutraukę 600,000 karių. Stiprios japonų jėgos randasi pačiame Rusijos ir Manchukuo pasieny. Sovietai čia taip pat prilaiko stiprias jėgas.

Spalių 3-čią Athol, Mass., šv. Pranciškaus parapijoje, įvyko Pilnųjų Blaivinkų 26-tas metinis seimas. Girtuoklystė visur bujoja, alkoholis pridaro daug žalos, o blaivybės veikėjų maža ir jos plėtimu nedaug kas rūpinasi.

Garsiose universitetų ir kolegijų futbolo komandose žaidžia gan daug lietuvių. Daugeli jų galima pažinti iš laikraščiuose paduodamų pavardžių, kiti gi senujų papratimų savo pavardes paduoda su slaviškais galūnėmis. Tokius gali žinoti tik jų draugai. Būt gerai, kad tie jų draugai painformuotų lietuvių laikraščius, nes kiekvienas gabesnis jaunuolis sukelia mūsų visuomenę pasigėdijimo ir pasididžiavimo jausmus.

Spalių 1-mą naujai paskirtas U. S. Aukščiausio Teismo narys senatorius H. L. Black pasakė per radio kalbą, kurioje jis prisipažino priklausęs slapton prieškonstitucinėm Ku Klux Klan organizacijon, bet vėliau iš jos išstojęs ir atsisądėjęs.

Sen. Black taip pat pareiškė, kad savo valia iš teišės vietos neatsisakysias.

Reik pastebėt, kad ta sen. Black kalba opozicija tik šiek tiek sušvelnino, bet jos nepašalinio. Opozicija ir toliau reikalauja, kad ekskluzivizmas iš Aukščiausio Teismo teisėjo vietos būtų pašalintas. Aršiausias tas, kad Black prisidėjo prie Ku Klux Klan, kada jo gaujos smalavo, plunksnavo, žudė ir kitokiais būdais terorizavo sau nepatinkamus asmenis arba politinius oponentus.

Rugsėjo 30-tą Popiežius Pijus XI-sis išleido naują encikliką, kurioje ragina katalikus kovot prieš komunizmą ir pagonišką dviasį palaikantį fašizmą ir nacizmą. Popiežius ragina spalio mėnesį pašvęstį ražandaus kalbėjimui ir išprašymui šv. Marijos pagalbos klaidingųjų mokslų nugalėjimui.

Kartu su Paminklinės Prisikėlimo Bažnyčios Kaune statymo komiteto pirmininku kun. F. Kapočium Amerikon atvyko vienintelio Lietuvos katalikų dienraščio "XX Amžius" atstovas ir bendradarbis Kazys Čibiras.

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 40.

KETVIRTADIENIS. SPALIŲ-OCTOBER 7, 1937

VOL.-METAI XXI

JAPONAI BRIAUJASI KINIJS GILUMON

KITOS ŠALYS PIKTINASI JAPONŲ AGRESYVIŠKUMU

Shanghai.—Rugsėjo 30-tą japonai didelėmis jėgomis mėgino pralaužt kiniečių linijas nuo Chapei iki Liuho. Abiejų pusių nuostoliai dideli. Vienok japonai čia nei kiek nepasislinko pirmyn.

Spalių 1-mą japonai dėjo didelės pastangas pralaužt prie Chapei, bet ir čia jie buvo sualaukti.

Geriau japonams sekasi Shansi provincijoje.

Patys japonai pripažįsta, kad nuo 1932 metų kiniečiai išmoko daug geriau kariauti, jų ir ginklai dabar kur kas tobulesni, negu penki metai atgal.

Šimtai tūkstančių naujų Kinijos karių iš šalies gilumos traukiama į frontus prieš įsiveržilius japonus. Net komunistų lyderiai vienijasi su nacionalistais prieš bendrą priešą. Taip pat atskiri generolai, vadinami "lordais", prisideda prie savo tėvynės gynimo darbo.

Japonai savo oro laivyno žinygais sukėlė didelį pasipiktinimą civilizuoto pasaulio žmonėse. Nuo nepaskelbto karo pradžios nuo japonų lakūnų bombų žuvo apie dešimt tūkstančių gyventojų.

SKAUDI MALDININKŲ NELAIMĖ TIES VILKIJA

Sekmadienį, rugsėjo 12, sunkvežimis pilnas maldininkų važiuojo iš Kauno į Siluvos atlaidus. Sunkvežimis buvo apgedęs ir netoli Vilkijos ties pasisukimui ant vieškelio apvirto. Per nelaimę vietoje buvo užmušta Maldas A. paštalo mokytoja, 30 metų, ir sužeista 30 žmonių. Iš jų Antanina Liepinytė tuoj mirė. Sužeistieji tuoj buvo nuvežti į Kauną. Labai sunkiai sužeisti: Sofija Fedosovienė, Felicija Jaumantaitė, Stėfuta Vitkauskaitė, Agnietė Vaičiūnaitė, Bronė Barzdaitė ir Jadvyga Tatlauskaitė. Sužeistieji pamažu sveiksta. Mirusioji O. Gurbelytė palaidota Utenoje, kur ją išsivežė jos artimoji, zitiētė Liepinytė Kaune.

STREIKUOJA KOŠERINIŲ BUCERIAI

New York.—Rugsėjo 29-tą streikavo žydiškų košerinių bučeriai, krautuvių ir valgyklų darbininkai. Apie 5000 košerinių įstaigų turėjo uždaryti. Visos tos įstaigos aprūpina pustrėčio milijono kostumerių. Streiką ketina vesti iki reikalavimai bus patenkinti.

NUZUDE SUZIEDOTINIUS

New York.—Spalių 3-čią prie Grand Central Parkway, Queens rajone, automobilis atrado nužudytus Louis Welss, 20 m., ir jo sužadėtinę Frances Hajek, 18 m. Autoritetai mano, kad tai pavydo (jealousy) rezultatas.

DIDELĖS RIAUŠĖS LONDONE

London.—Spalių 3-čią Londone įvyko didelės riaušės. Kelios dešimtys kairiųjų stengėsi išardyti fašistų parādą. Riaušėse dalyvavo per 100,000 asmenų.

Policija tarėjo daug darbo riaušiu gustabdymui ir tvarkos atstatymui. Fašistų vadą Sir Oswald Mosley išgelbėjo policija.

Kelios dešimtys asmenų sunkiai sužeisti, o lengvai sužeistų skaičiai daug didesni.

LENKAI IŠTREMĖ SKAITYKLOS VEDEJĄ

Marija Zabielaite nuo 1933 m. Vilniaus "Ryto" dr-jos buvo paskirta Lydos apskr., Zirmūnų v. Plikių k. skaityklos vedėja. Ten ji ir dirbo, kol skaitykla 1936 m. buvo uždaryta.

Zabielaite buvo palikusi vietoje gyventi. Lenkų policija ją vairsaip tampė, tardė, baudė, uždraudė net kryžių pastatyti. Pagaliau, rugsėjo 9 d. atvykus policija ją suėmė ir, nedavusi pasimint net pačių būtiniausių daiktų, uždarė į blakėta dabolę. Vilnių taip pat su nieku neleido pasimatyti, netgi įteikti nieko "Ryto" draugijai. Rugsėjo 11 d. buvo atvežta prie Vievio ir ištremta į Nepriklausomą Lietuvą.

Dabar laikinai sustojusi Kaune, Katalikų Moterų centre.

NUKRITO UZSIDEGĖS LĒKTUVAS

Rugsėjo 10 d. netoli Ašmenos įvyko lėktuvo katastrofa. Skridęs kariškas lėktuvas, dėl dar neišaiškintos priežasties, užsidegė. Jame buvę du lakūnai išsoko su parašiuotais ir laimingai nusileido. Lėktuvas bedegdamas nukrito ir sudužo.

DU KALINIŲ NUKOVĖ, DU SUZEIDĖ

Huntsville, Texas.—Spalių 3-čią iš Eastman Farm kalėjimo mėgino pabėgt 27 kaliniai. Tik kuomet sargybiniai du nukovė ir du sužeidė, likusieji ramiai pasidavė. Žuvo Austin Avers ir Roy Thornton; sužeisti Forest Gibson ir Clyde Thompson.

"MIEGANČIOJI GRAZUOLĖ" MIRĖ

Chicago, Ill.—Rugsėjo 28-tą mirė "miegančioji grazuolė" Patricia Maguire, 32 metų amžiaus. Vėlionė 5 metus ir 7 mėnesius sirgo miego liga.

SKAUDI VAIKELIO TRAGEDIJA

Joniškis.—Rugsėjo 11 d. Šiaurliu apskrityje, Joniškio val., Dargių km. gyv. J. Buožiaus 2 metų vaikas žaidė daržė su pupelėmis. Staiga motina, kuri ten pat lauzė burokų lapus, išgirdo kūdikio keistą riksmą. Pribėgusi pamatė, kad vaikas užsirijo pupelė. Nieko nelaukdamai vaiką vežė pas gydytojus. Tėvai gydytojų nurodymus vykdė, bet... netoli Kauno geležinkelio stoties traukinyje vaikas mirė.

Tėvai dar mirtimi lyg netikėjo ir vaiką nuncė patikrinti į Karo ligoninę, bet ir čia gydytojas konstatavo mirtį.

KRUVINI RINKIMAI

Bogota, Colombia.—Spalių 3-čią savivaldybių rinkimai praėjo su muštinėmis ir riaušėmis. 7 asmenys užmušti, 12 sužeisti.

LRKSA ISTORIJOS REIKALU

PAKLAUSIMAS

Kun. A. Karužiškiui, 18022 Neff Road, Cleveland, Ohio.

Didžiai Gerbiamasis:

Kreipiuos į Tamstą, kaip į Sveikimo Komisijos narį. Į mūsų kuovą priklauso kai kurie vyrai ir žmonos iš vienos šeimos. Tokie nariai moka duokles, o ima tik po vieną organo numerį. Negalium prasti, kodėl tokie nariai, neimančys organo, negali gaut tos Susivienymo Istorijos knygos.

Tai gi, jeigu Tamsta būsite tam Pildomojo Komiteto suvažiavime, tai malonėkite pakelti šį klausimą. Jeigu iš Sus-mo izdo užmokesta šimtai dolerių dėl išleidimo tos knygos, tai kodėl Sus-mo narys negali gauti tą knygą, kur jis arba ji moka po penkiolika centų į mėnesį per penkis ar šešis metus. Tai čia daugiau yra investavimo, nekaip vienas doleris. Tai po susirinkimo malonėkite duoti atsakymą.

Su aukšta pagarba, S. Kubilius

1091 Valley St. Dayton, Ohio.

Redakcijos prierašas. Pildomasis Komitetas savo susirinkime, įvykusiam rugsėjo 21-23 dienomis, svarstė šį laiškutį ir pavedė redaktoriui paaiškint, kas seka. Kadangi pereitas Jubiliejinis Seimas Chicagoje, atsiūžirdamas Susivienymo Lėšų Fondo nedateklų, nutarė Susivienymo Istoriją išleisti prenumeratos keliu, dėlto šią knygą gaus tik tie, kurie užsimokės nustatytą prenumeratą arba kainą.

Pildomas Komitetas nutarė Susivienymo Istoriją spausdint, kai leidimo fonde bus 600 dolerių.

PIRATŲ SUBMARINŲ IŠSPROGDINO?

Alicante, Ispanija.—Spalių 4-tą paslaptisg submarinas prole britų karo laivą "Basilik". Septyni britų karo laivai ir du orlaiviai šėias valandas medžiojo submariną. Spėjama, kad submariną galų gale išsprogdinė, nes girdėta didelis povandeninis sprogdimas ir matė dūmus.

NUSOVE MOTINŲ IR BROLIŲ

Ann Arbor, Mich.—Spalių 1-mą 22-ju metų amžiaus Ruth McHenry nušovė savo motiną ir jaunesnį brolį, po to pati mirtinai pašiosė. Tragedija įvyko dėlto, kad mergina buvo įsitikinusi, būk visą šeimyną jos nekentus ir prieš ją žjus.

LENKAI TEISĖ SESIS LIETUVIUS KUNIGUS

Paskutinės Varšuvos radio naujienos paskelbė, kad Vilniaus teismas savo išvažiujamoje sesijoje švenčionyse teisė 6 lietuvius kunigus už neva lenkiškų pavardžių lietuvinimą krikštijant vaikus. 4 kunigai telimo buvo išteisinti. Kun. Budreckis nutelstas kalėti 1 mėn., o kun. Prunskis — 2 savaites.

VEL BOMBORDAVO VALENCIJŲ

Madridas.—Spalių 3-čią 5 sukilėlių lakūnai bombardavo Valenciją. Pranešimas sako 27 asmenys žuvo, 60 sužeisti. Bombos sugriovė virš 90 trobesių.

SOVIETAI SUSAUDE 16 ŠNIPŲ

Leningradas.—Spalių 1-mą sovietų autoritetai suaude 16 šnipų dirbusių vokiečių slaptos policijos naudai. Jie taip pat varė sabotažo darbą chemikalų dirbtuvė, pridarę daug materialiu nuostolių, neskaitant sužeistų darbininkų.

SUGRIŠO IŠ IŠPANIJOS LIETUVIS A. ŠVELNIKAS

Sugrišė iš Ispanijos lietuvis A. Švelnikas, kuris 8 mėnesius tarnavo kairiųjų ispanų kariuomenėje ir dalyvavo plietiniame kare. Ties Bilbao jam pavyko pabėgti ir anglų laivu pasiekti Angliją. Londone Lietuvos atstovybės keblonci sutelptas gyto į Lietuvą.

LIET. R. K. SUS-MO IR DARBININKŲ REIKALAI

METINIS CONN. APSKR. SUVAŽIAVIMAS

Ivyks spalio 31, 1937, 1 valandą po pietų šv. Antano Katalikų Vyrų Klubo svetainėje, 27 Fifth St., Ansonia, Conn.

Nepamirškite, kad metiniam suvažiavime yra užprašomos šv. Mišios už mirusius ir gyvus. Mišias atnašaus šv. Antano parapijos klebonas kun. V. Karauskas 8 valandą ryto.

Metinis suvažiavimas panašus apskrities seimeliui. Daroma daug įnešimų visų metų veikimo nustatymui organizacijos ir kuopų gerovei.

Apskritis susideda iš kuopų, tai nei viena neturėtų pasilikti neatsiuntus savo atstovų.

Bus renkama 1938 metams apskrities valdyba.

Apskritis raštininkas išsiuntinėjo kuopų raštininkams pakvietimus, mandatus ir statistikos blankas. Kuri kuopa joku būdu negalėtų prisiųsti atstovų, tai statistikos blankas prisiųskit žemiau paduotu adresu.

Gerb. kuopų valdybos ir nariai, matot organe "Garse," kad jau artinas naujų narių vajus ir Pildomasis Komitetas skiria dovanų agitacijai, tai reikėtų Conn. apskričiai sykiu su kuopomis padidint savo skaičių narių. Jeigu nedirbsit, tai tiekių ir neturėsit.

A. J. Kaunietis, rašt.

159 Russ St., Hartford, Conn.

LRKSA NEW YORK IR NEW JERSEY APSKR. SUVAŽIAVIMAS

Siuo pranešame viršminėtos apskrities kuopoms, kad yra šaukiamas šių metų spalio mėn. 24 dieną kuopų atstovų suvažiavimas, 1 valandą po pietų šv. Mykolo parapijos salėje, 15 W. 23rd St., Bayonne, N. J. Kvietiami visus šios apskrities kuopų atstovus atvykti, nes turėsime daug įvairių ir įdomių dalykų ir svarbių organizacijos gerovei reikalių apsvartinti.

S. Lukoševičius, pirm.

J. Tumasonis, rašt.

AMERIKOS DARBO FEDERACIJOS KONVENCIJA

Denver, Colorado.—Spalių 4-tą čia prasidėjo Amerikos Darbo Federacijos 57-ji metinė konvencija.

Konvencija labai karingai nusistatė prieš CIO, kurio prezidentu yra John L. Lewis. Federacijos pildomo komiteto nariai savo raportuose prirodinė, kiek žalos padarė CIO suskaldydama organizuotų darbininkų jėgas ir išdalindama juos į du kovojančiu lagerius.

Pačių delegatų tarpe tik labai mažas skaičius stovi už palaikymą Federacijų ty anijų, kurios prisidėjo prie CIO. Tada nėra abejonės, kad ši konvencija galutinai jas pašalins. Tarp pašalintųjų randasi labai didelės United Miners ir Amalgamated Clothing Workers unijos.

BEDARBIŲ REGISTRACIJA

Washington.—Rugsėjo 27-tą bedarbių cenzo administratorius John D. Biggers paskelbė, kad lapkričio 16 ir 17 visoj šaly dėl 31,000,000 šeimynų bus išdalytos registracijos blankos.

Tas blankas išnešios pastoriai. Bedarbiai, ar tik dalinai dirbantieji, turės tas blankas išpildyti ir pasiųst į Washington nevēliar lapkričio 20-tos. Tuomet Cenzo Biuro valdininkai tas blankas sutvarkys ir praves bedarbių registraciją.

Chicago, Ill.—Spalių 3-čią paskelbta, kad 250,000 geležinkeliečių nuo spalio 1-mos gaus po 44 centus daugiau kasdieninės algos.

Atchison, Kansas.—Spalių 3-čią mirė (jymus autorius redaktorius ir filosofas Edgar W. Howe, 60 metų.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS GARSAS

Redaguoja M. ŽUJUS. PRENUMERATOS KAINA: Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS" Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES: United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c. Advertising rates on application.

"GARSAS" 73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

Duonos ir Sviesos Vilniečiams

Spalių 9 dieną sucena 17 metų, kai klasta, smurtu ir ginklu atplėšta nuo Lietuvos jos sostinė ir trečdalis Lietuvos teritorijos.

Dideli mokesčiai, rinkliavos ir kitos dedamos okupacinės valdžios prievolės galutinai yra nualinę visą kraštą.

Mirusiųjų lietuvių vieton okupuose valdžia įkurdina lenkus kolonistus (osadnikus).

Ką gi laisvai gyvenantieji pasaulio lietuviai turi daryti?!

Mes vilniečiams turime padėti. Po visą plačią Ameriką yra nemažai Vilniaus Vadavimo Sąjungos būrių būrių ir jos bičiulių.

Saukime susirinkimus ir mitingus Vilniaus reikalais, aiškinkime visiems, kas yra šiuo metu okupuotoj Lietuvoj ir darykite rinkliavas mūsų pavergtiesiems broliams gelbėti.

Ir tati darykite visi, be ištikimum skirtumo, atmetę tarpusavio nesantaikavimus bei politinius nesutarimus.

Mūsų pavergtieji broliai laukia iš mūsų duonos ir sviesos. Taigi, visi tieskime jiems pagalbos ranką, padėkime jiems iškovoti geresnę ateitį.

Vilniaus Vadavimo Sąjunga yra viso pasaulio lietuvių sąjunga, kurioje dirba ir veikia visi lietuviai, siekia Vilniaus laisvės ir pavergtųjų lietuvių ištvėrmės sustiprinimo.

Broliai, seserys! Duokime pavergtiesiems sviesos ir duonos!

Vilniaus Vadavimo Sąjungos Centro Komitetas

1937 m. rugsėjo mėn. 9 d. Kaunas, Laikinoji sostinė.

Apžvalga

PROTESTUOJA PRIES LENKŲ AGRESYVUMĄ

Dienraštis "XX Amžius" eile faktų priėjo vis didėjanti lenkų agresyvumą:

"Iš pietinės Lietuvos dalies mus vis pasiekė naujos, liūdnos žinios. Anksčiau vis girdėdavome apie mūsų vilniečių suimtinumus, kratas, mokyklų uždarymus, mokytojų kalinimus, trukdymus lietuvių spaudai ir organizacijoms, skaityklų likvidavimus, ypatingus sunkinimus lietuvių ūkininkų padėties (pav. kelius taisant), net slaptus pašovimus, lietuviškų kryžių vartymus ir nuskandinimus ir tt., ir tt. Ateidavo žinios vis viena už kitą liūdnosės, bet dar vis jos įvykdavo bent lenkų administruojamoje Lietuvos dalyje.

"Dabar baltasis erelis įsirašino dar labiau, pradėjo rėsti sparai ir mūsų pusėj. Lenkų valstybinėj tarnyboj esantieji žmonės perkėlė administracines linijas gaires į mūsų pusę, ir keletas karavių Lietuvos teritorijoj pagrobė pareigas einanti mūsų sargybini. Negana to: darome klūtys ir trukdymus kelius, neaiškumus išaiškinti tiesioginiai administracijos pasitarimai, mūsų sargybini laikomas lenkų kalėjime.

"Kiekvienam sveikai galvojančiam aišku, kad šitokie veiksmai yra iš lenkų pusės laulymas tarpautinių teisės nuostatų, tai vis veiksmai, priešingi tarptautinei įpročio teisei, pažeidimas lietuvių natūralių, šventų neliečiamų teisių, pagaliau laulymas, nenuoširdumas vykdančio 1928 m. Karaliaučiaus sutarimą. Prieš tokius veiksnius ir tokių mūsų teisių pažeidimą mes griežtai protestuojame. Tai savotiška piraterija, kokia prieš keletą dienų kartojosi Viduržemio jūroj. Teisėtumo sargyboje stovinčios valstybės ir institucijos turėtų daryti pastangas užkurti keliais tokiems agresyvumams ir kontinente, kaip kad jos kovojo su jais jūrose."

Pabaigoj laikraštis pažymi, kad tokis lenkų agresyvumas lietuvių tautą tik daugiau suvienija.

KOKS TURĖTŲ BŪTI SANTYKIAVIMAS

Lietuvos Šaulių organo "Trimto" bendradarbis J. Senkus, pažymėjęs Amerikos lietuvių nuopelnus savo tėvynei Lietuvai, nurodo, kas iki šiol padaryta ir tebedaroma metropolijos su išvėijusią santykių stiprinimui. Savo raštą J. S. baigia tokia pastaba:

"Reikia konstatuoti, kad patulinioju metu ir mūsų visuomenės nuotaka bei pažiūros apie santykiavimą su užsienio lietuviams ima keistis. Jeigu anksčiau daugumas tą santykiavimą suprato tik siauru mežiaginiu mastu, tai dabar jis pradeda pereiti į daug turiningesni ir svarbesnį dvasinį santykiavimą. O šio santykiavimo ne tik iniciatoriai, bet ir kūrėjais turime būti mes patys. Gana iš brolių amerikiečių laukti doringų! Jiems ir visiems kitiems užsienio lietuviams atidarykime mūsų dvasines vertybes ir jomis dalinkimės, nes dvasinis santykiavimas yra tikrasis kelias į nesulaikomą visų tautos vaikų vienybę. Žinoma, šio rašinio ribos neliečia išskirti ir visos eilės kitų santykiavimo galimų bei formų. Jų yra daug daugiau ir, gal būt, mes jas galėsim pasymėti ateityje. Vis dėl to šia norime nuodėdinti pabrėžti, kad pradėti rimti darbai dėl vispusiško santykiavimo su užsienio lietuviams

Visi, rodos, pasinaudojo Amerikos atradimu, išskyrus patį Kolumbą. Per klaidą toji žemė nebuvo užvardinta jo vardu, o garbė ir turta teko kitiems. Laikui bėgant, kada skurdas ir nesveikata pakirto Kolumbo jėgas, jisai rašė į vyskupą, nusiskundamas karališkos nedėkingumo, tačiau nusiraminuo šiuo išsireiškimu: "Dariau ką galėjau. Visa kita palieku Dievo valiai, kuris įvairius laikus reikalause manęs niekad nepašleido."

Todėl švęsdami "Kolumbo Dieną" spalių 12 d., mes esame dėkingi tam kukliam didvyriui, kurio nuopelnais civilizacija žymiai pažengė. Jisai vertas mūsų garbės ir pagiros šoučių, ir kol Amerika gyvena, tol jo vardas bus minimas ir laikomas aukštoj pagarbtoj. Taigi, džiaugiamies laime ir laime šioje laimingoje šalyje, ne užmirškime, kad beji ir tą laimę ir laimę prakausė natūringas, kiekvienas žmogus — Kristupas Kolumbas.

turėtų būti tuom pat varomi gilesne vėga, nes galvotrūkišiais bėgdamas gyvenimas ne kam kitam, o tik žymiai mūsų tautos daliai — užsienio lietuviams neša didžiulius nuostolius ir svetimybės."

"ELTAI" TOBULINANT SAVO DARBĄ

Dienraštis "Draugas" reikią pagedavimą, kad Lietuvos žinių agentūra "Elta", tobulindama savo darbą, pasistengtų pagerinti svarbių žinių teikimą užsieniui:

"Yra būtinas reikalas sutvarkyti informaciją užsieniams apie Lietuvą. Tam reikalui jau antri metai yra leidžiami savitomis kalbomis tam tikri biuletiniai, kurie tris kartus per savaitę patu yra siuntinėjami į užsienius. Tačiau, tokia informacija patu gali tik apsaugoti mūsų kraštą nuo neteisėgų žinių skelbimo užsienioose apie Lietuvą, bet negali patenkinti moderninės informacijos reikalavimų greitumo atžvilgiu, nes minėti biuletiniai patiekia svetimus kraštus į antra, trečią dieną, o kai kur, kaip pav. Amerikoje tik po savaitės laiko. Tuo tarpu mūsų gausinga išvėija Amerikoje yra suinteresuota gauti greitesnį informaciją iš Lietuvos.

"Tiesa, kai kada apie didesnius įvykius sužinome iš angliškų dienraščių. Bet tos žinios dažnai yra tendencingos, netikšios. Dėl to yra gyvas reikalas, kad "Elta" taip persitvarkytų, kad ji galėtų greitai ir tiksliai informuoti ir išvėijos spaudą ir bendrai platųjį pasaulį."

LRKSA VAJAUS REIKALE

Dienraštis "Draugas" rašydama apie būsimą LRKSA naujų narių vajų, pastebi, kad jis bus sėkmingas, jei turės pakankamai darbininkų. Į talką turėtų stot visi, kam tik rūpi Amerikos lietuvių religinė ir tautinė ateitis. Vajaus proga apie Susivienymą "Draugas" rašo:

"Lietuvių R. K. Susivienijimas Amerikoje, kaip mūsų malonės skaitytojai gerai žino, yra fraternalė apdraudaus organizacija, gyvenanti penkiasdešimtis pirmuosius metus, stipriai išaugusi savo kapitalu, tapusi milijoninke, tačiau nebeauganti nariams. Dėl to, atsižvelgiant į tai, ir skelbiamas vajus. Juk, jei LRKSA senesniajai lietuvių kartai buvo geras, tai jis praedyt buvo reikalingas ir daug gražių darbų nuveikt, tuo labiau jis turi būti geras ir reikalingas dabartinei kartai.

"Seniau LRKSA nebuvo taip gerai sutvarkytas, jis nebuvo tiek turtingas, o vis dėlto jis daug gero padarė ir Lietuvai, ir Amerikos lietuvių visuomenėi, ir pasikiems savoms nariams. Šiandien jis galėtų daug ką nuveikti ir drausėj į savo ateitį išlėsti, nes yra susitvarkęs sulig šių dienų reikalavimu. Reikia tik, kad jaunimas tai suprastų. Dėl to šio Susivienijimo vajaus metu reikia pasistengti mūsų jaunimą supažindinti su šia organizacija ir, žinoma, kiek galima daugiau į ją jaunųjų įtraukti."

APIE TAUTŲ SĄJUNGOS BEJĖGUMĄ

Savaitraštis "Amerika" savo Nr. 40-tam išspausdino net du raštus apie Tautų Sąjungos neva gerus norus palaikyti pasaulyje taiką, bet, deje, visa tai gražiai išrodo tik ant popieros. Realybėje dedasi visai kitaip. "Amerika" tarp kito rašo:

"Tautų Sąjunga Zenevoje pastatydino naujus, nepaprastai ištaigingus rūmus, kurių atidarymo iškilnių dalyvių pavažinėti 2,500 butelių potašio kompanio. Iškilniams pažėjusieji labai entuziastingai, valstybi atstovai šeko, vieni kitiems gražiai šoučių nusiūžė, butelius kompanio taktino ir blizgančias taurės už pasaulio taiką šėle."

"Tos iškilniams turėjo ludyti Tautų Sąjungos stiprybę. Jos pasaulinį reikšmę. Bet šuo pačiu laiku trys Tautų Sąjungos nariai giliausiai jautė Tautų Sąjungos silpnumą: Vilniaus krašto netekusį Lietuvą, pavergtąjį Etiopiją ir kraujuje ir lipeuose pasakandintą Kiniją. Tautų Sąjunga nieko nepadarė, kad šios valstybės, T. S. nariai, sulauktų teisybės. Tautų Sąjungos ponai lenkai smurtui ir potašindam kompanai."

Krikščionybės įvedimo 550 metų jubiliejų ruošiasi išrais 1938 metus minėti Lietuvos katalikų šventikiai, pagal Katalikų Veikimo Centro paruoštą programą.

ŽIEDELIAI

II Angliško Vertė KUN. ANT. M. KARUŽISKIS

ANTRA DALIS. PAREIGOS VAIKŲ LINK JŲ-TĖVŲ

"Gerbk Tavo Tėvą ir Tavo Motiną" (Iš. XX, 12).

"Gerbti", reikią pagarbiai apie ką nors manyti, laikyti aukščiausioje pagarboje ir įvertinime. Nors šis įsakymas liečia pirmiausia mūsų gamtiškų tėvus, tačiau tas žodis turi antraeilį prasmę ir jima, kaip mes žinome, iš įvairių Švento Rašto posakių daugelį kitų, kurie taigpi turi teisę prie priderančios pagarbos. Pirmoje vietoje, bažnyčios klebonai yra kartais vadinami tėvais; taigpi atsizymėjimo vyrai; tie, kurie valdo valstiją, kuriems yra pavesta valdžia, imperija, taigpi yra vadinami tėvais; šiaip Naamanas buvo jo tarnų vadinamas tėvu (žr. 4 Kar. V, 13). Tiems, kurių priežiūrai pavesta kitų ištikimybė, teismas ir išmintis taigpi duodami tėvo vardai. Galų gale, senus vyrus, kurių metai duoda jiems teisę prie mūsų pagarbos, mes taigpi vadiname tėvais.

Dabar, vaikeliai, jūs turite gerbti visus tuos, kurie turi teisę būti vadinami tėvais, ypatingai jūsu gamtinis tėvus, apie kuriuos Dieviškasis Įsakymas ypatingai kalba. Jie yra, it vieno Didžiojo Nemirštamojo ir Visuotinio Tėvo atstovai: juose jūs matote jūsu pačių pradžios atvaizdą: juos jūūs apturėjote būvami; juos Dievas panaudojo suteikti jums sielą su visomis jos pajėgomis; jū buvotė prirengti draugijai ir palaiminti mokslu.

Vardas "motina" taigpi yra minimas įsakyme, ir su gera priežastimi išbudinantis jumyse, brangieji vaikeliai, dėkingą atsiminimą geradėjųjusių, kurias esate apturėjė nuo jos; teisių, kurias ji turi prie jūsu priderančios meilės; priežiūros ir rūpestingumo, kuriais ji priežiūrėjo jūsu jaunučius metus.

Buvusiuose laikuose kuo garbingiausi vardai buvo duodami tėvams; jie buvo vadinami "matomais dievais". Ir Platonas sakė, "Tvėrėjai antraeilės tvarkos", kuriuos didysis Tvėrėjas atsiumė ant žemės ir Jo vietą.

Ši, irgi, yra ta priežastis, dėl kurios įsakymas "Gerbk tavo tėvą ir tavo motiną", yra padėtas tučiuoju po pirmų trijų įsakymų, kurie apina gerbimą ir garbinimą Dievo, it Dievas norėjo mums sakyti—pirmiausia dalyką, žmogau, kurį tu turi daryti ant žemės, tai garbinti, gerbti ir mylėti tavo Dievą; o antras dalykas, tai gerbti tavo tėvą ir motiną, virš visų tavo draugininkų žmonių.

Taip, vaikeliai, jūs esate kalti savo tėvams ta pačią pagarbą, kurią pavaldiniai duoda net karaliams arba prezidentams; kurią sutvėrimai duoda jų Visagaliam Tvėrėjui, užlaikydami, žinodami priderančią lygsvarą, laipsnį ir ryšį.

(Suk daugiau) SUMAZEJO LIETUVOS GYVENTOJŲ PRIE-AUGLIS Centr. Statistikos biuro duomenimis, šiemet liepos mėn. Lietuvoje priaugo 2,124 asmenys. 1936 m. liepos m. priaugo 1,731, 1935—2,110. Iš viso per pirmuosius 7 mėn. buvo 11,691 jungtuvės (1936—12,119, 1935—11,935), gimė 34,325 kūdikiai (1936—37,224, 1935—34,719), mirė 20,736 žm. (1936—19,781, 1935—21,818) ir priaugo 13,569 asmenys (pernai 17,443, 1935—12,901). Jungtuvės šiemet sumažėjo 2,8 proc., gimimai 4,6 proc., mirimai 0,2 proc. ir natūralis prieauglis 10,6 proc.

Sekmadienį, rugsėjo 26 d., Kaune pasibaigė lietuvių, latvių, estų, suomių studentų sporto olimpiada; laimėjo estai ir latviai.

LRKSA SEKRETORIAUS JUOZO B. ŠALIŪNO 50 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIES PROGA

JUOZAS B. ŠALIŪNAS

Šių metų rugsėjo 28-tą įžymiam visuomenės veikėjui, LRKSA ilgamečiui Sekretoriui Juozui B. Šaliūniui, suėjo 50 metų amžiaus. Auksinio jubiliejaus proga, suglaustoj formoj, paduodame žinių apie jo gyvenimą, veikimą ir nuopelnus.

Juozas B. Šaliūnas, ūkininko sūnus, gimė rugsėjo mėn. 28 d. 1887 metais, iš tėvų Baltraus ir Juzės Rauluškevičiūtės—Šaliūnų, Vilaikų kaime, Leipalingio valsčiuje, Seinų apskrityje.

Pradžios mokslą gavo nuo motulės, kuri mokino iš lenkiško elementoriaus; apie 1895 m. mokėsi pas kaimo "daraktorių" Vincą Ūselį, kuris mokė skaityti ir rašyti lietuviškąjį katekizmą. Leipalingio valsčiaus mokyklon įsiveržė per didelį vargą 1898 m. (Valstijoje buvo tik viena pradinė mokykla); lankė tris žieminius sešpėstrus. Pasiekė tretį skyrių. Mokytiis sekėsi, bet, sulig tų laikų ekonomio ūkio stovio, tėvas nesutiko duoti mokslui lėšas, tai tolesnis mokymasis liko tik nepakeičiama svajonė.

Tuo laiku Šaliūnų namas buvo knygnešijų kontrabandos lizdas. Tuo pavojingu verslu užsiėmė Juozo dėdė Augustas Šaliūnas. Nors buvo pavojaus, bet lietuviškų knygų ir tuolaikinių laikraščių skaitymui buvo pakankamai. Matydami tėvai, kad iš Juozo ūkio darbininkas nebus, siūlė mokytiis siuvėjo amato. Sutiko. Išmoko, bet neketė. Tokį pasitenkinimą turėjo, kad gavo geresnę progą skaityti knygas, lavintis ir būti daugiau savistoviu. Knygos liko geriausiu draugu. Skaitytė tokias, kokias galėjo gauti ir įsigyti. Turinys buvo nesvarbu. Tuo laiku vartojto tris kalbas: lietuvių, rusų ir lenkų. Asmeniškai draugai buvo: kunigai, mokytojai ir nemažai studentų—gimnazistų. Beskaitydamas, pamylėdavo laisvę ir rusų imperijoje pasidarė trošku. Lietuvoje gyvendamas, šį tą veikė, bet džiukų kampelyje visuomeninis veikimas buvo visai nežymus.

Spalių mėn. 1 d. 1911 m., aplėdo Lietuvą ir spalių 16 d. išlipo iš laivo Amerikos uoste New Yorke. Pirmoji apsisojimo vieta Amerikoje buvo Nanticoke (Hanover), Pa. Po kelių dienų nuvyko į Waterbury, Conn., kame teko pastoviai apsigyventi. Nuo dienos atvykimo Amerikoje, pamylėjo naujai pasirinktą tėviškę ir pasinėrė lietuvių išvėijos visuomeniniam veikime. Buvo nariu šv. Juozapo parapijos choro ir kelių vietinių draugijų bei organizacijų kuopų, kuriose buvo valdybos centrai.

Buvo šių lietuvių centrinių organizacijų valdybose: 1915—1916 m. Lietuvių Darbininkų Sąjungos vice-prezidentas; 1916—1917 m. Lietuvių Vytėjų sekretorius; 1917 m. Romuvos Ordono Sekretorius; 1922—1924 m. Tautos Fondo—Federacijos išdinkinas; 1922—1924 m. Lietuvių R. K. Susivienymo Amerikoje Vice-Prezidentas; 1924 iki 1925 m. 1 d. liepos. Išdo Globėju. Nuo liepos mėn. 1 d. 1925 m. tebeina Lietuvių Romos Katalikų Susivienymo Amerikoje Sekretoriaus pareigas.

1913 m. lankantis Amerikoje Dr. J. Basanavičiui ir Martynėnų Yčiui, J. B. Šaliūnas buvo vienas iš Waterbury'o draugijų organizatorių. Sekretoriaus. Pelnyta Tautos Namams, Vilniuje, apie \$2,000.00. 1916 metais Waterbury, Conn. pirmininkavo "Lietuvių Dienai", kuri buvo skirta Jungtinių Valstybių Prezidento Woodrow Wilson'o. Aukų surinkta Lietuvoje karo suvargintiems šelpiti—\$7,250.00.

Laikė pasaulinio karo, 1917 m., spalių mėn., 3 d., pateko Jungt. Amerikos Valstybių kariuomenėn. Prancūzijos išsiustas vasario mėnesį, 1918 m. Karo lauke tarnavo 9th U. S. Infantry Co. "F" Second Division. Kariniam fronte išbuvo nuo kovo mėn. pabaigos iki liepos 18 d., 1918, kame prie "Soissons" buvo sužeistas į dešinę ranką. Karo ligoninėje, Base U. S. No. 2, Chatouaux Indre, France, išbuvo iki rugsėjo mėn. 4 d. 1918 m. Išeinant iš karo ligoninės, tapo pripažintas tolimesnei karo fronto tarnybai netinkamu. Iš ten paskyrė į 2-nd Censor and Press Co., Paryžiuje, lietuvių, rusų, lenkų ir kitų slavų kalbų cenzoriaus-vertėjo pareigoms. Gruodžio mėn. 1918 m. gavo paukštintimo laipsnį—Corporal karo cenzoriau, dirbo iki kovo 20 d., 1919 m. Nuo tos dienos paskyrė prie Commission to Negotiate Peace su speciale pareiga būti interpretu-vertiku dėl American Military Mission Baltijos Valstybėms: Lietuvai, Latvijai, Estijai ir Suomijai. Misijos viršininkas buvo Lt. Col. Warwick Greene.

Balandžio 6 d., 1919 m., atvyko Liepojan, Latvijon, o gegužės mėn. 1 d., 1919 m., Kaunan, Lietuvon. Tad, teko būti liudininku Lietuvos kariuomenės kovų su lenkais prie Širvintų ir bolševikais prie Ukmergės. Lietuva aplėdo gegužės 22 d., 1919 m., ir išvyko į Vilnių. Iš ten į Varkavą, Lenkijon. Pradžioje birželio mėn., per Dancigą vyko į Taliną, Estiją, kame buvo pastovi Misijos būveinė. Buvo liudininku latvių vokiečių kovose prie Rygos liepos mėn. 1919 m. Taip pat pergyveno rusų pilietinį karą apie Jamborgą, Gdovą ir Pskovą. Teko matyt ir suomių (finų) triumfą prieš rusus bolševikus. Su minėta Misija grįžo Paryžion rugpjūčio mėn. 28 d., 1919 m. Amerikon grįžo rugsėjo 19 d. ir iš Jungt. Am. Valstybių armijos paliuosavimą gavo rugsėjo 25 d. 1919 m. Yra Disabled American Veterans, Chapter No 9 nariu ir apdovanotas "Purple Heart" ženklu.

1920 m., atvykus į Ameriką Lietuvos Respublikos Finansinei Misijai, dirbo prie Lietuvos Paskolos Bonų pardavinėjimo. Lietuvos Respublikos Prezidentas, savo akta No. 431 iš 1928 m. gegužės mėn. 15 d., apdovanojo J. B. Šaliūną, Amerikos kariuomenės karį, 2-ros rūšies, 3-jo laipsnio, Vyties Kryžiaus Ordinu, kurį jam asmeniiai įteikė Lietuvos Ministeris, p. B. K. Balutis, Washington, D. C., gegužės mėn., 1931 m. J. B. Šaliūno mėgiamiausiomis studijomis yra: ekonomija, finansai ir bankiniai dalykai. Nuo jokio visuomeninio darbo, mažo ar didelio, nesilaiko ir savo pareigas stengiasi atlikti visados kuo geriausia.

Kaunas.—Iš savo didelės kelioms po Ameriką vyskupas Reičys jau grįžo. Iš Kauno jo pasitiki Lietuvos Ministerijos laikomoms prie vokiečių sienos buvo nusiųs dr. J. Lomonas. Lietuvos knygų leidyklos, naušės jai išėjusių knygų davė visoms Lietuvos Ministerijos laikomoms bibliotekoms; už knygas buvo su- mokėta dėlioni.

ŠIS MARGAS PASAULIS

Rašo GINTARAS

DIDVYRIO KELIONE

Prieš 443 m. Atlanto vandenynu plaukė trys laiveliai, drąsiai verždami per miglas į vakarus — ten, kur joks jūreivis dar nebūvo nukeliajęs. Vyriausias to žygio vadas buvo Kristupas Kolumbas. Virš laivų plėvisavo Ispanijos vėliava.

Kreipdamasis į Prancūzijos, Anglijos ir Portugalijos vyriausybes, prašydamas lėšų padengti kelionę nauja kryptimi į Indiją, Kolumbas vienar ir kitur gavo neigiamai atsakymą. Vienok vilties nenustojo. Laikui praslinkus, jisai sumeškerojo aukso ir pagelbos; gi Ispanijos karalius ir Kolumbo draugai žadėjo parsuoti jo užsiuojimą.

Iš pradžių sunku buvo surasti jūreivių, kurie apsimtų plaukti per nežinomas ir neįmatuotas Atlanto plėgmes. Net kaliniai atsakė nuo to žygio, nors jį gims buvo ir aišlyta laivė. "Geriau bėgėti kalėjime, bet gyventi, negu soti mirčiai tiesiog į nešius!" Tada Kolumbo nuostabi...

visus proto dėnius, mokslelių įsitikinimus, žmonių nuomones ir praeties persėrgėjimus. Pasitėkėdamas Dievo Apvaizda ir samimi, jis žinojo, kad užsibrėžto tikslo galutinai pasiekias. Per 40 metų jis rinko žinių apie gamtos paslaptis, ir laivais plaukė ten, kur tik buvo galima plaukti. Aišku, patyrimo jis turėjo užtektingai.

Ta pati žvaigždė, tai yra, tikėjimo šviesa, kuri privėdė mokslelinčius prie Kūdikėlio, lygiai taip pat nušvietė kelį ir Kolumbui. Juk jis išėjo ko ne vien naujies civilizacijos naudai, bet ir naujų dirvų Kristaus karalystei platinai.

Taigi, toji vanginga kelionė, pradėta rugpjūčio mėn., džiaugmingai pasibaigė spalių 12 d., 1492 m. Ta diena skaitosi Amerikos atradimo diena.

Atradimo ekspedicija susidarė iš 120 žmonių, ir kainavo maždaug \$120,000. Jisai davė pradę Ispanijai užimti pirmą vietą pasaulio valstybių eilėse, ir atėdė Šaliūnui ir civilizacijai Amerikos valstis.

VILNIAUS VĒLIAVOS

PETRAS VAICIŪNAS

Vėl gedulo vėliavos rūšiai nukaro. Taip širdžiai be Vilniaus skaudu, neramu... Apsaugok, Dangau, mus nuo maro ir karo!.. Bet audrina Lietuvą Vilniaus drama...

Ar girdite, lenkai? Nors nūn susipykę, Bet broliai tiek amžių vadinate mus... Lietuvos širdį paviesėkit nors sykį! Ji klausia, kada jai grąžinsit namus?

Juk Vilnius gi mūsų! Kaip saulė padangėj! Be jo mums gyventi nyku ir graudu... Jei reiks, sumokėsime už Vilnių mes brangiai... Kovos kalavijū virs Vilniaus rauda!..

Ar girdit, kaimynai? Kam skausmo mums kryžiai? Juk riteriai puošias tik žygių garbe... O mes gi dėl Vilniaus ir mirt pasiryžė!.. Tai kam gi mums skęsti kraujuotam darbe?..

Kam širdį kam plėsti ir gimtąją gūžtą? Kam svetimą dvasią šventvagiška!i vergt? Bežiūrint į Vilnių mums rankos užlūžta... Nejaugi vėl reiks motinoms karžygių verkti?!

Juk Vilnius—tai mes! Neišskirt mūs su juoju! Ir niekam mūs dvasios jame nepraryt!.. Lai žemė mus žengiant po kojom sūbuoja, Bet Vilniūn įeisim! Ne ryt, tai poryt!

Spalių Devintoji

Spalių devintą dieną viso pasaulio lietuviai liūdi dėl Vilniaus netekimo. Liūdi, bet kartą ir stiprina save, kad laikinai prarastą sostinę lietuviai tauta atgaus ir ją atvaduos.

Kai artėja spalių devintoji, visų lietuviai dvasios žvilgniai nukrypsta Vilniaus pusėn ir pasineria praecin, o mintys sustoja ties dviem klausimais: dėl ko lietuviai tauta Vilniaus neteko ir kada ji vėl atvaduos? Tad spalių devintosios dienos išvakarėse ir bus tinkamiausia šiuos du klausimus pasvarstyti.

Istorijoje, kaip ir kituose gyvenimo reikiniuose, nieko nėra ir nebūna be priežasties. Tik, kad istorijoj kai kada priežastys veikia ir atsiliepa ne metais ir dešimtmeciais, o ištisais šimtmečiais. Vieną kartą istorijoje padaryta klaida gali skaudžiai paliesti tolimas kartas. Štai, 1385 m. Jogaila sudarė nelemtą uniją su Lenkija, o dabar, po pusšio šimto metų, Lietuvos tautai reikia gintis nuo tos unijos šmėklos. Melno ežero sutartimi Vytautas Didysis galutinai išvadavo žemaičius iš kryžiuočių jungo, bet paliko ordenui Nemuno žiotis—svarbiausias Lietuvos vandens arterijos galą. Tai buvo didžiulė klaida, kurią tik dabartinės lietuviai tautos karta atitaisė po 500 metų. Tam tikrais atžvilgiais panašiai yra ir su Vilniūn.

Sunkiausia senųjų klaidų buvo ta, kad lietuviai kalba nebuvo padaryta valstybinė kalba. Tada, žinoma, Vilnius būtų buvęs lietuviškiausias miestas, lygiai, kaip ir visa Rytų Lietuva būtų palikusi lietuvišką. Valstybinės svetimos kalbos raštuose visiškai nustelbė lietuviai kalbą. Tuo buvo plačiai atidarytos durys Lietuvon svetimoms įtakoms, kurios daugiausia paveikė Rytų Lietuvą. Todėl šiandien rino savo pozicijas, išsikovojo

lietuviai tauta turi daug rūpesčių ir vargų, kai tik savo žvilgnį pasuka Rytų Lietuvos pusėn. Nuo Liublino unijos laikų kelis kartus atrodė, kad Lietuva bus galutinai užlieta slavizmo bangų Rytuose ir germanizmo—Vakaruose. Tačiau taip neatsitiko: lietuviai tauta pasirodė pajėgesnė negu manė didieji kaimynai. Šis didelis lietuvių atsparumas, parodytas ištisais amžiais ir pačiomis nepalankiausiomis sąlygomis, dabartinei Lietuvai tautos kartai yra nepalaužiamas laidas, kad ir ateityje mes ištesėsime ir laimėsime.

Kai šešiolikiam amžiuje lenkinimo bangos vis smarkiau veržėsi Lietuvon iš Pietų-Rytų, visai netikėtai sužibėjo lietuviško žodžio žiburėlis ten, kur mažiausiai jo buvo galima laukti, būtent Prūsų Lietuvoje. Ten yra lietuviškosios spaudos lopšys. Iš mažo Mažvydžio katekizmo Prūsų Lietuvoje gana greitai laiku išaugo ištisa literatūra su tokiomis vardais, kaip Bretkūnas, Duonelaitis, Rėza ir daugelis kitų. Iš Prūsų Lietuvos lietuviškas raštas, tuo pačiu ir tautinio atgimimo pirmieji judėjimai pėsmu žiotis—svarbiausias Lietuvos vandens arterijos galą. Tai buvo didžiulė klaida, kurią tik dabartinės lietuviai tautos karta atitaisė po 500 metų. Tam tikrais atžvilgiais panašiai yra ir su Vilniūn.

Sunkiausia senųjų klaidų buvo ta, kad lietuviai kalba nebuvo padaryta valstybinė kalba. Tada, žinoma, Vilnius būtų buvęs lietuviškiausias miestas, lygiai, kaip ir visa Rytų Lietuva būtų palikusi lietuvišką. Valstybinės svetimos kalbos raštuose visiškai nustelbė lietuviai kalbą. Tuo buvo plačiai atidarytos durys Lietuvon svetimoms įtakoms, kurios daugiausia paveikė Rytų Lietuvą. Todėl šiandien rino savo pozicijas, išsikovojo

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Millauskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kadangi mūsų išsilvojus vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisinei tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau.

Užsiskaitant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

naujų vietovių ir, aišku, būtų nulėmę savo naudai kovą su lenkinimu, bet tuo momentu užsidegęs pasaulinis gaisras. Tai buvo visą laiką išimtinai kultūrinė kova dėl savo tautos teisių. Politinėmis programomis tada dar buvo per daug nesirūpinama, nes jos neatrodė labai skubios. Iš pradžių buvo norima pasirodyti ir sutvirtėti medžiagiškai ir kultūriškai, o jau paskui, be abejo, būtų buvę imtasi rimtai galvoti ir apie politinius klausimus. Tačiau pasaulinis karas nutraukė šį natūralų lietuviškos minties vystymąsi, ją sumaišė ir priverė greičiau subręsti politiška. Tad Rytų Lietuva ligi pasaulinio karo sąmoningo tautinio atgimimo platesniu mastu nepergveno.

Didysis karas nebuvo tinkamas laikas kurti politines programas ir dėl jų tinkamumo ginčytis. Karas reikalavo ne kalbų, bet skubių veiksmų. Bet šiuo laiku, deja, iškilio aikštėn apgailėtinas lietuvių nesutarimas ir vienos bendros politinės programos neturėjimas. Vokiečių okupuotoje Lietuvoje buvo dirbama vienaip, lietuviai Rusijoje leido daug laiko bergždžiuose tarpusavyje ginčuose, Amerikos lietuviai vėl savaip galvojo. Daug lietuvių kovoję rusų kariuomenės cėlėse, kelios dešimtys tūkstančių Amerikos lietuvių kariavo prieš vokiečius Prancūzijos laukuose. Tačiau lietuviai nesugebėjo sudaryti Rusijoje lietuviškų kariškių vienetų ir nepajėgė kariškių organizuoti sugrįžti tėvynėn. Vilniuje, vokiečių okupacijai siaučiant, reikiama lūku lietuviai negalėjo savo kariškių pajėgų suorganizuoti. Gi tariškai dar nesukubusi atgimti Rytų Lietuva paliko visai neveiklį, visai nesuprasdamą, kas aplinkui darosi. Priverstinis 1918 metų pabaigoje lietuvių pasitraukimas be didesnės kovos iš savo sostinės sudarė nekokią įspūdį. Tai išėjo taip pat lietuvių nenaudai.

Kova dėl Vilniaus nebaigta, nes ji lietuviams gali baigtis tik visiškai Vilniaus žemių atvadavimu. Jei iš praecitės norime semtis stiprybės, tai turime mokytis iš praecitės klaidų. Kad Vilniaus laikinai netekome buvo dalimi kaltas lietuvių neorganizuotumas bei palaidumas. Privalone atminti, kad teisė ir teisybė yra mūsų pusėje, o tai visai lietuvių tautai nutiesia tvirtą pamatą kovai dėl savo sostinės ir visų pavergtų žemių.

DANAS PUMPUTIS LENKIJAI

(Iš paruošto spaudai eilėraščių rinkinio "Viesulo pasakos")

O Lenkija, tu vargo gėlė, Nežinoma, bevardė, Kuri tiek daug skriaudų pakėlė. Kuri klūpai, kaip vergė;

O Lenkija pilkų sermėgų, Medinių klumpių, vyzų, Kuriskriaudų skriaudomis rėdais, O laimė juokias nusigrįžus;

O Lenkija, tark savo žodį, Tark žodį, vargo sese! Ne jau ir tau, ir tau taip rodos, Kad mes neteisūs esam?

Ne jau tau parašas—tik nulis? Ne jau skriauda—tau niekis? Pažvelk, kaip bliškosi lietuviai, Skausme neranda vietos.

Nejaugi tau žandai nekaista, Kai atmeni Suvalkus? — Pakelk, Lenkija, didį maištą, Lūšnėlės, jūs pakelkit!

Atsiskaityt lig žemės sprindžio, Lig žodžio su kaimynais! Išrauk gaires ir jas sumundžiok, Kad nepalikit nė žymės!

Nes tavo sienos randų randais Kaimynų veidus žymi. Jų nenuplaus nė Vyslos vandens, Jei tu ju išsigynėi.

Tu nusilenk tiktai Temidai Ir paraši Suvalkų,— Mes sudraskysim skriaudų knyga Ir eisim laisvės kelti.

PULKININKAS A. ŠUMSKIS APIE SUVALKŲ SUTARTĮ

Lenkų Pulk. Mackevičius—Didelis Lietuvių "Patriotas." Svarbios Valandos Varėnos Geležinkelio Stotyje. Suvalkų Sutartis Pasirašyta Keturtdienį.

1920 m. vasarą lenkai spaudė ir lenkų pulk. Mackevičius ir kap. Hurčinas vieną kitą žodį tardavo lietuviškai ar net pasakodavo anekdotų. Žodžiu, visą laiką derybų metu buvo gera nuotaika. Laisvu laiku susitikdavome su lenkų delegacijos nariais. Suvalkų miesto gyventojai labai domėjosi derybomis ir dažnai rinkdavosi prie teismo rūmų. Bendrai, miesto gyventojai lietuviams buvo gana palankūs. Kur tik Lietuvos delegacijos nariai pasirodavo, visur sutikdavo didelį palankumą. Atrodė, kad viskas baigsis gana gerai.

Pulkininkas Mackevičius ne kartą su mumis kalbėdamas mėgindavo įrodinti, kad jis esąs daug didesnis lietuviškas patriotas už visus Lietuvos delegacijos narius. Esą, jis norįs matyti Lietuvą didelę ir galingą su Vilniaus, Baltostogės, Volkovisko ir kitais miestais, tik, žinoma, prie kitų aplinkybių, negu kad dabar yra. Iš pulk. Mackevičiaus aiškinimų nesunku buvo padaryti išvadas, kad jis geidžia Lietuvos—Lenkijos unijos atstatymo. Spalių mėn. pirmomis dienomis derybos ejo jau prie galo. Tik štai vienas nedidelis įvykis sutrukdė gerą nuotaiką. Mat, buvo gauta žinių, kad Varėnos apylinkėje susibūrė lietuvių—lenkų kariuomenių priešakinės dalys. Lietuvos delegacijos pirmininkas gen. Katche, pasitaręs su prof. M. Biržiška, B. K. Balutis, V. Čarneckis, prof. M. Biržiška ir pulk. A. Šumskis. Derybų vieta buvo parinkta Suvalkų miestas. Prieš 16 metų buvęs nedidelis gubernijos miestas Suvalkai išgarsėjo po plačią pasaulio spaudą, nes ten tarėjo prasidėti Lietuvos—Lenkijos derybos, dalyvaujant didžiųjų valstybių atstovams. Atvykę į Suvalkus susitikome su lenkų delegacija: pulk. Mackevičius, Lukasevičius, karininkas Roemeris ir Pšensnickis. Be to, kaip palydovas prie Lietuvos delegacijos, buvo prikandiruotas lenkų kapitonas Hurčinas. Lenkai skirdami delegaciją pasirūpino, kad joje būtų savo žmonės, mokantieji lietuviškai. Ir tikrai, net pats lenkų delegacijos pirmininkas Mackevičius, kilimo iš Punsko apylinkės, iki kaulo atsidavęs lenkams, pukiiai tiko toms pareigoms.

1920 m. paskutinėmis rugsėjo mėn. dienomis Suvalkų teismo salėje susirinko pirmajam posėdžiui Lietuvos ir Lenkijos delegacijos. Prie atsiro stalo sėdėjo didžiųjų valstybių atstovai. Vienam posėdžiui pirmininkavo lenkų delegacijos pirmininkas pulk. Mackevičius, o kitam—Lietuvos delegacijos pirmininkas gen. Katche. Taip buvo iki derybų pabaigos.

Jau derybų pradžioje lenkai dėl Vilniaus per daug nesiginčijo, nes Vilnių tuomet jau valdė tikrieji jo šeimininkai lietuviai. Bet būdavo dienų, kad lenkai ir smarkiai ginčydavosi. Dėl kai kurių vietų tekdavo rašyti net ilgas notas. Kai kuriems Lietuvos delegacijos nariams tekdavo važinėti į Vilnių ir kitur, kad pasitarus su vyriausybe dėl kai kurių iškeltų klausimų Suvalkų derybose. Būdavo ne kartą tokių vakarų, kada delegacija dirbdavo iki vėlaus vidurnakčio, nes reikėjo ruošti medžiagą deryboms, atsakyti į lenkų notas ir rašyti naujas notas. Iš ryto buvo ruošiamos tokios notes, o po pietų jas reikdavo įteikti bendram posėdžiui.

Po posėdžių abi delegacijos rinkdavosi pietų ir vakarienės gana kukliame "Europos" viešbutyje. Prie bendro stalo dabai būdavo linksma nuotaika. Karininkai ir lenkų pulk. Mackevičius ir kap. Hurčinas vieną kitą žodį tardavo lietuviškai ar net pasakodavo anekdotų. Žodžiu, visą laiką derybų metu buvo gera nuotaika. Laisvu laiku susitikdavome su lenkų delegacijos nariais. Suvalkų miesto gyventojai labai domėjosi derybomis ir dažnai rinkdavosi prie teismo rūmų. Bendrai, miesto gyventojai lietuviams buvo gana palankūs. Kur tik Lietuvos delegacijos nariai pasirodavo, visur sutikdavo didelį palankumą. Atrodė, kad viskas baigsis gana gerai.

LIETUVON DOVANŲ SIUNTIMO REIKALU

Amerikos lietuviai siunčia daug dovanų savo giminėms bei pažįstamiems Lietuvoje. Dėl tų dovanų kaip kur ir kaip kada susidoro nesuapratimų: geri norai ir giminingi ryšiai susiduria su įstatymu ir išsivysto į nemalonumus. Siuntėjai siunčia tą, ką jie turi, arba tą, kas jų manymu bus naudingas gavėjams. Apie muitą ir taisykles Lietuvoje visai negalvoja. Muitinės—gi veikia pagal įstatymus ir įleidžia bei gali siuntinius įleisti tik nustatyta tvarka.

Nustatyta tvarka yra sekama: 1) Be muto įleidžiama drapanos, avalinė, skalbiniai ir kiti vartoti daiktai, neturį prekių būdžio, siunčiami atskirų asmenų vardais, kaip dovanos. Šis lengvata užfiksuota Muitų Tarifo įstatymu p. 221, perskyrime 2. 2) Finansų Ministerio atleidiama nuo muto tie siuntiniai, kurie yra paštu siunčiami dovanoms ir kuriuose tarpe senų daiktų yra nedidelė dalis ir naujų, už kuriuos muto reikia mokėti ne daugiau 100—200 litų.

3) Tie siuntiniai, kuriuose yra vien tik nauji daiktai ir už kuriuos muto reikia mokėti virš 200 litų, Finansų Ministerio nuo muto neatleidžiami, bent dovanos yra siunčiamos kolektyvams—labdaros įstaigoms. Nuo muto taip pat neatleidžiami: popirosai, cigaretai, tabakas, rūkomasis popieris, gilzės, arbata, degtinė, vynai, mielės, kortos, degtukai, galdainiai, šokoladas, kokoa, pyragaičiai, kvėpalai, odekolonai, elektrai, muilas, brangiųjų metalų ir brangiųjų akmenų darbiniai, balinės suknelės, brangieji kailiai ir įvairios kitos prabanginės prekės, bei visos tos prekės, kurios siunčiamos prekybos tikslams.

4) Neįleidžiamos prekės: Saunamieji ginklai, rūkomasis opiumas, svetimųjų šalių loterijos bilietai ir kiti kenksmingi arba paprastai draudžiami vartoti daiktai.

Leidimus dėl įleidimo siuntinių be muto turi išsiryptinti daiktų gavėjai. Prašymai dėl tų leidimų paduodami Finansų Ministerio vardu per tą įstaigą, per kurią siuntinys gaunamas.

Šių leidimų reikalau patartina daiktų siuntėjams siuntinių gavėjus painformuoti. Kad išvengti bykokių nesuapratimų ar nemalonumų patartina dovanų siuntėjams netaisyti naujų daiktų su senais ir nurodyti savo giminėms ar pažįstamiems paruoštas dviejuose egzemplioruose. Keturtdienį, spalių mėn. 7 d., abi delegacijos susirinko pasirašyti tos istorinės sutarties, pagal kurią Vilnius, Seinai, Švenčionys ir kitos lietuviškos žemės grąžinamos Lietuvai. Pasirašant sutartį, dalyvavo ir didžiųjų valstybių atstovai.

miems kas reikia daryti, kad siuntinius išimti be muto.

Naujų daiktų maišymas su senais arba mėginimas naujus daiktus paslėpti ar padaryti senais per plovimą, muitinės valdininkų nesuklaidins, ir muto reikalo nekier nepagerms. Lietuvos Muitinės jau turi patyrusius darbininkus ir laboratorijas, kurių pagalba daikto kokybę lengvai ir be jokių abejonių nustato.

P. Daužvardis, Lietuvos Konsulas, Chicago, Ill.

VIESIEJI DARBAI BEDARBIAMS

Vasarą ir rudenį Lietuvoje darbininkų net trūksta. Bet žiemą kai sustoja statybos, žemių nusausinimo ir kiti darbai, atsiranda geroska skaičius bedarbių.

Kad neliktų bedarbiai be darbo ir pragyvenimo šaltinio jiems kasmet organizuojami viešieji darbai.

Viešieji darbai vykdomi tam tikru planu; žiūrima, kad jie būtų kraštui naudingi. Šiems metams viešiesiems darbams buvo skirta 3,400,000 litų. Tą sumą teksią dar pusmilijoniui litų papildyti, kad būtų įvykdyti visi numatyti darbai.

Miestų savivaldybės, kur tikimasi būsiant bedarbių, jau paruošė ateinančios žiemos viešųjų darbų planus. Tiems planams įgyvendinti reikėtų skirti apie 7,500,000 litų. Iš viešųjų darbų fondo tokią sumą paskirti nebūsią galima, todėl paruoštosios planus teks gerokai susiaurinti. Tačiau, manoma, kad būtinus bedarbius aprūpinti darbu nebus didelių sunkumų.

Už Arestuoto Atėmimą Seši Mėnesiai Kalėjimo Kuktiškiai. — Š. m. rugpjūčio mėn. 25 d. Utenos apylinkės taikos teismas nagrinėjo bylą kelių Kuktiškių apylinkės vyrų, kurie driso atimti iš policijos areštuotus triukšmadarį. Teismas pripažino kaltais ir nubaudė po 6 mėn. kalėjimo.

Darbo inspektoriai, paraginę Lietuvos darbininkus, kad jie tiksliai ir pilnai užrašintų į atsiskaitymo knygeles darbininkų uždarbį ir darbo laiką. Pagal tuos užrašus bus tikrinama, ar teisingai mokamas nustatytas už darbą atlyginimas.

Cukraus fabrikas Marijampolėje ir Panevėžyje pradėjo šių metų cukrinių runkelių į cukrų perdirbimą. Cukrinių runkelių derlius šiemet geras. Bus pagaminta apie 25,000,000 kilogramų cukraus.

Jauniems žvejams Klaipėdoje atidaryti žvejybos kursai; kursų klausytojai bus supažindinami su žuvininkyste ir žvejų laivelių valdymu.

"DIDYSIS SAPNININKAS"

Zymiai Patobulinta II-ji Laida, 150 Puslapių Knyga Išaiškina įvairių sapnų reikšmę. Iliustruotas daugybe paveikslų-paveikslėlių.

Kaina 75 Centai

Kreipkitės:

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32,

Wilkes-Barre, Pa.

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliškai susikalbėti.

Žodynelis turi arti pusantro šimto puslapių, pailgo formato, parankus nešiotis kišeniu ir kiekvienam reikale naudotis.

Kaina 1 Doleris

"GARSAS," P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America)

73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. Al. Baltutis, Dv. Vadas, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. L. Simutis, Prezidentas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. J. Venlauskas, Vice-Prezidentas, 596 Main St., Edwardsville, Pa. J. B. Šalčius, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa. V. T. Kvietkauskas, Išdavininkas, 375 W. Academy St., Wilkes-Barre, Pa. J. Joneika, Iždo Globėjas, 31 Sand Street, Pittston, Pa. K. A. Vencius, Iždo Globėjas, 19 Cross Street, Lawrence, Mass. V. Krikiūnas, M. D., Dr. Kvietėjas, 1711 N. Main Ave., Scranton, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

Juozas Stulgaitis, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa. Jonas Kvietkauskas, Jr., 10 Throop Street, Scranton, Pa. Pranas Katilius, 1121 Foster St., Scranton, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Marijona Srupienė, 4339 S. California Ave., Chicago, Ill. Adv. Juozas Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Pranas Čičauskas, 6831 S. Rockwell St., Chicago, Ill.

TEISMO IR APELIACIJŲ KOMISIJA

Vladas Palūpis, 133 N. Main Street, Pittston, Pa. Juozas Mickeliūnas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. Juozas Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.

ŠVIETIMO KOMISIJA

Kun. Ant. Karužius, 18022 Neff Road, Cleveland, Ohio. Kazys Vilniškis, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y. Aleksandras Aleksis, 76 Center St., Waterbury, Conn.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Kazimiera Šliamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa. Petronė Kundrotienė, 1035 E. 140th St., Cleveland, Ohio. Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.

WATERBURY, CONN.

LRKSA 91 Kuopos Privatūs Piknykas Pavyko

Rugsėjo 19 d. Mykolo Miklinavičiaus ūky prie Pearl ežero įvyko LRKSA 91 kp. privatūs išvažiavimas. Dalyvavo apie 50 asmenų, kurių tarpe buvo kompozitorius A. Aleksis ir choristas Marcelionis, tik gaila, kad komp. A. Aleksis tegalėjo su mumis pabūti tik trumpą laiką, nes turėjo išvykti į Hartford, kur įvyko kun. Ambotui pagerbti koncertas.

Svečių buvo iš Pensilvanija ir Long Island, N. Y. Su mūsų gerai žinomą biznierių J. Raikausku atvyko Amerikos Japono karo veteranas Tamosūnas, kuris dar gana gerai atrodo.

Šeiminkės labai skaniai pagamino valgius, o šeiminkai stropiai dabojo, kad nei vienas netrokštų. Už jų tokį stropumą atsilankiusieji yra dėkingi. Visi laukia kitų metų, gal 91 kuopa ir vėl surengs tokį šeimynišką piknyką.

Šeiminkės bei šeiminkai buvo šie: P. Šopienė, A. Šniecukienė, B. Miklinavičienė, P. Saldukienė, P. Šopis, A. Barauskas, J. Bungarda ir J. Bernotas; prie stalų pataravo M. Jokubaitienė ir T. Brogienė.

Rengėjai dėkingi kun. Gradckui už paskolinimą įvairių reikmenų. Ignai Rakauskui ir A. Staskevičiui už leidimą jų kepykloje kepti kepinius ir dronos pristatymą, o p. M. Miklinavičiams už davimą vietos dėl piknyko.

LRKSA. NARIŲ DĖMESIUI

L. R. K. S. A. ZENKLELIAI IR ŽIEDAI

Jei nori, kad mūsų brangi organizacija augtų nariais ir juose būtų fraternalizmo dvasia, tai geriausias būdas to atsiekti nešiojant šios organizacijos ženklelius arba žiedus. Jei kuris narys dar neturi minėtų ženklelių, tai privalytų įsigyti. Kainos yra tokios:

- LRKSA motorikos egzuitė \$1.50
LRKSA motorikos spilkos 1.00
LRKSA vyriškos spilkos 1.50
LRKSA vyriškos spilkos 1.00
LRKSA žiedai 10 karatų... 7.50

Raškalduami ženklelių ir žiedų kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ, 73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

Stokime į Naujų Narių Vajaus Darbą!

VAJAUS ORGANIZATORIUS, PRIRASĘS NEMAŽIAU 100 NAUJŲ NARIŲ, GAUS LAIVAKORTĘ LIETUVON

APSKRITYS GAUS 25 DOLERIUS VARYMUI AGITACIJOS PER RADIO

Vajus prasidės šių metų lapkričio 1 d., užsibaigs balandžio 30-tą, 1938 m.

Kiekviena kuopa turės galimybės stoti į šio vajaus lenktynes ir laimėti Pildomo Komiteto skiriamas speciales dovanas.

Pirmoji dovana bus LAIVAKORTĖ LIETUVON. Šiai dovanai laimėti organizatorius turės prirašyti nemažiau 100 naujų narių. Kitos dovanos bus paskirtos vėliau.

Pildomasis Komitetas skiria net 300 dolerių specialėms dovanoms, priede to kiekvienas organizatorius ar bile kuopos narys gaus paprastą nustatytą atlyginimą už naujų narių prirašymą.

Taigi kuopos raginamos kaip galima greičiau išrinkti organizatorius ir ruošti dirvą naujų narių prirašinėjimui.

Darbas yra labai rimtas. Kuo didesnė energija ir pasiryžimas pasireikš šiam darbe, tuo susilauksime didesnių pasekmių.

Toliau nutarta kiekvienai apskričiai duoti po 25 dolerius varymui agitacijos per radio. Tos agitacijos tikslas bus atitinkamomis prakalbomis ir pranešimais supažindinti plačiąją visuomenę su apdraudus reikalingumu ir Susivienimo naudingumu. Tuomi bus paruošiama dirva kuopų organizatoriams. Kada žmonės supras Susivienimo pastovumą, saugumą ir tvirtumą, tada organizatoriams bus daug lengviau naujus narius prirašinėti. Apskričių valdybos išanksto susižinokite su vietinėmis radio stotimis ir stengkitės pasinaudoti Pildomo Komiteto skiriama pagalba.

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiūri

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA

IR VĖL Į MOKYKLĄ

(Negalių Šeimynos Pasikalbėjimas)

Rašo DR. G. I. BLOŽIS

Gale gryčios, ant žalios pievelės, Negalių šeimyna naudojasi paskutine proga pakvėpuoti tyru oru ir pasišildyti šiltais saulės spinduliais, nes jau dienos eina šaltn. Šis vakaras visgi dar šiltas, saulėtas ir ramus.

Tėvas sėdi ant kedės susidėjęs koją ant kojos. Ant pakelto kojos kabo suplyšusi šliurė; skaniai rūko pypkė, lyg vaikas saldinaį čiulpdamas.

Motina Negalienė vaikštinėja po pievą—zulinasi apie gėles, apžiūrėdama, ir kai kurias nuskykus dedasi į kvartuką, o kitas meta į stovinią statinę šale pašiūrės.

"Tėvai, kas tau?.. Tavo lūpa kruvina. Kas pasidarė?"

"Taigi, dantis krapščia; gal įsibrėžiau," atsakė Negalius.

"Tai tu, tėvai, kaip mažas vaikas, negali kaip pridera pavalgęs dantis išsiplauti, išivalyti. Juk dantistai mokina, kad po kiekvieno valgio turi išsiplauti, išivalyti su šepetuku," kalbėjo motina.

"Tai tu, motin, išsiplauk, nes tu prie tos sinkos stovi, o man, tai... nereikia," atsakė tėvas ranka numodamas.

Ant to motina vėl pradėjo: "Gerai, gerai tėvai. Gal būt, kada ir gailėsies, bet bus pirmėlu."

Tėvams besikalbant pasigirė didžiausias trukimas šale namo, iš po krūmų. Tik dulks sudulkėjo ir pasirodė didžiausias būrys vaikų įvairiais balsais šaukdam, kad juos užpuolė indijonkai. Vieni apsikarstė indijonkams skarmalais, o kiti Amerikos kareivių uniformas užsivilkė. Už minutės laiko tik matėsi vaiku sukeltos dulks ore, o vaiku šauksmas girdėjosi jau kaimynų darže.

Tėvas nustebęs tarė į motiną: "Na, o kas čia dabar? Kur mes esame, Ispanijoje ar Kinijoje?"

"Iš tikrųjų, nebegalima su tais vaikais susirokuoti. Tavo tas vaikas ir vienas pridaro visokio klapato, o dar užsikivėčia ir kaimynų vaikus, kad dar didesnį trukimą sukelti," rūgėjo motina.

Motina ir vėl tęsė: "Vaikas ir vėl į mokyklą išeis, o mes vieni pasilikime, o vėliau ir kolegija, o dar toliau, apšives ir sau līdzą pradės sukuti, o mudu ir vėl vieni kaip ir buvome."

Motina net ašaros ant veido, kuris jau pradėjęs raukšlėtis, išriedėjo.

Tėvas pamatęs, kad motina apsisąarojo, ištraukė iš burnos savo pypkės cibuką ir nusispiovęs tarė:

"Tu, motin, nebūk tokia minkštaširdė. Kada kas dar bris, o jau dabar ašaroji. Tvarkykis."

Vėl pasigirdo vaikų trukimas. Tik bang, bang... vieni iš vienos pusės, kiti iš kitos. Vienas nusoko kūliais nuo stogo ir nubėgo per kalnelį. Pakst, pakst, pora vaikų ir sukrito į vandenį. Mat, šale pasiūrės, kurioje stovi mašina, būta gražiai užlaikomo žuvinėlio, o vaikai smarkiai įsibėgė nebegalėjo susilaikyti, tai net du įkrito. Tuomi dienos namo neįėjau ir užsibaigė. Sušlapę vaikų nubėgo namo.

Tėvas, galvą palingavęs, tarė motinai:

"Tai matai, motin, kaip bus gerai, kada vaikas mus paliks... bus ramiau, niekas negadins, niekas nervų negadins. Na, o vaikams daug negalima sakyti, nes jie sveiki, turi ką nors daryti—bėgioti, daužyti ir tt. Vienokiu ar kitokiu būdu jie turi energiją išiekvoti. Beje, motin, ką daktaras sakė apie vaiką? Sakei, kad pirm leisiangį mokyklą vesi egzaminui?"

"Medikas sakė, kad viskas tvarkoj, o dantistas sakė, kad dantys sveiki, tik ant kai kurių dantukų atsiradę kalkių—vopnos. Tas būk pareina iš seilių. Jis sakė, kad tai paprastas dalykas. Girdi, vaikams apie 12 ar 13 metų suėjus, jau pradeda rastis... ne tiek daug kaip seniams, bet reikia jau atydos. Vaikas aiškinoš dantistui, kad jis kas vakarą ir rytą valosi dantis, bet dantistas sakė, kad to neužtenka. Reikia duoti dantistui išvalyti bent porą kartų į metus."

Tuomi ir užsibaigė Negalių pasikalbėjimas.

"GARSAS" išleido vadina-mus "SONG SHEETS" su daugeliu gražių lietuviškų ir amerikoniškų dainų, kurios yra tinkamos dainuoti bankietuose, krikščionose ir visuose suėjimose. Keturių puslapių 36 dainos. Kaina 5 centai. Imantiems daugiau didelę nuolaidą.

Užsisakykite tuojau. "GARSAS" 73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

DAINUOKIM

"GARSAS" išleido vadina-mus "SONG SHEETS" su daugeliu gražių lietuviškų ir amerikoniškų dainų, kurios yra tinkamos dainuoti bankietuose, krikščionose ir visuose suėjimose. Keturių puslapių 36 dainos. Kaina 5 centai. Imantiems daugiau didelę nuolaidą.

Užsisakykite tuojau.

LAIKAS UŽSIPRENUMERUOTI LRKSA ISTORIJA

Istorija parašė Susivienymo garbės narys kan. prof. F. Kemėšis. Toje kelių šimtų puslapių knygoje atvaizduojama lietuvių išeivijos pradžia, jos priežastys; pirmųjų išeivių vargai ir rūpesčiai; pirmosios lietuvių kolonijos, draugijos, parapijos, pirmieji laikraščiai, profesionalai, biznierių; idėjinės kovos su lenkais, laisvamaniais; Susivienymo įsteigimas, jo jaunosios dienos, augimas, brendimas, įvairios reformos, vargai ir pasisekimai; fraternalė (savišalpos), tautinė, kultūrinė ir religinė veikla.

Knygos kaina bus 1 doleris. Pinigus siųskite "Garso" vardu. Saugiausia ir patogiausia yra siųsti pašto money orderiu. Užsisakydami prenumeratą išpildykite ir kartu su pinigais siųskite žemiau padėtą kuponą:

Form with fields for Name, Address, City, State, and subscription details.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

FOREST CITY, Pa. — 2 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuoj po sumai šv. Antano parapijos svetainės kambaryje. Visi nariai malonėkite susirinkti.

PITSTON, Pa. — 7-tos kuopos susirinkimas bus spalio 17-tą dieną tuoj po sumai bažnytinėje svetainėje.

WATERBURY, Conn. — 11 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Jurgio parapijos svetainės kambaryje. 1:00 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 15-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Jurgio parapijos salėje, 2 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 16-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Mykolo parapijos mokyklos kambaryje Nr. 3, 1644 Wabansis Ave. Visi nariai, dalyvauskite ir naujų kandidatų atisevkeit prisirašymui.

MINERSVILLE, Pa. — 24 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Mykolo parapijos mokyklos kambaryje Nr. 3, 1644 Wabansis Ave. Visi nariai, dalyvauskite ir naujų kandidatų atisevkeit prisirašymui.

SCRANTON, Pa. — 30-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną parapijos svetainėje, 15-ta ir Linkoln st.

BRIDGEVILLE, Pa. — 112 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną bažnytinėje svetainėje, Bridgeville, Pa.

HARRISBURG, Ill. — 123 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 1 val. po pietų, raštinko bute. Nariai, teiksities dalyvauti.

S. S. OMAHA, Nebr. — 128 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 2 val. po pietų, kuopos raštinko bute, 1366 Superior St., Aurora.

GARY, Indiana — 129-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuoj po pamaldų, parapijos svetainėje, 15-ta ir Linkoln st.

BROOKLYN, N. Y. — 135 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuoj po sumai, parapijos mokykloje.

ROCKFORD, Ill. — 137 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos salėje, So. West St. Pradžia 1 val. po pietų.

CARBONDALE, Pa. — 140 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 7 val. vakare, M. B. Makusevičiaus name, 186 Powderly St.

WESTVILLE, Ill. — 151 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną parapijos svetainėje.

AURORA, Ill. — 154-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 1 val. po pietų, kuopos raštinko bute, 1366 Superior St., Aurora.

CHICAGO, Ill. — 163-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 2:00 val. p. p. Gimim. Paneleš šv. parapijos svetainėje, 68 ir Washtenaw, Marquette Park.

NIAGARA FALLS, N. Y. — 170 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Jurgio parapijos salėje tuoj po sumos.

DETROIT, Mich. — 171 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Jurgio parapijos svetainėje, tuoj po sumai.

N. S. PITTSBURGH, Pa. — 87 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Jėzaus Dangun žengimo parapijos salėje, tuoj po pamaldų.

WATERBURY, Conn. — 91 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Juozapo parapijos mokyklos kambaryje, 1 val. po pietų. Visi nariai atisevkeit.

EASTON, Pa. — 93-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuoj po pamaldų, šv. Mykolo parapijos salėje.

GILBERTON, Pa. — 96 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuoj po mišių, bažnytinėje salėje.

ROCHESTER, N. Y. — 103 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną po sumos, šv. Ambraziejiaus bažnytinėje svetainėje.

NEW BRITAIN, Conn. — 109 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuojau po sumos, šv. Andriejaus parapijos salėje, kamps Stanley ir Church Sts.

BRIDGEVILLE, Pa. — 112 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną bažnytinėje svetainėje, Bridgeville, Pa.

HARRISBURG, Ill. — 123 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 1 val. po pietų, raštinko bute. Nariai, teiksities dalyvauti.

S. S. OMAHA, Nebr. — 128 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 2 val. po pietų, kuopos raštinko bute, 1366 Superior St., Aurora.

GARY, Indiana — 129-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuoj po pamaldų, parapijos svetainėje, 15-ta ir Linkoln st.

BROOKLYN, N. Y. — 135 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuoj po sumai, parapijos mokykloje.

ROCKFORD, Ill. — 137 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos salėje, So. West St. Pradžia 1 val. po pietų.

CARBONDALE, Pa. — 140 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 7 val. vakare, M. B. Makusevičiaus name, 186 Powderly St.

WESTVILLE, Ill. — 151 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną parapijos svetainėje.

AURORA, Ill. — 154-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 1 val. po pietų, kuopos raštinko bute, 1366 Superior St., Aurora.

CHICAGO, Ill. — 163-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 2:00 val. p. p. Gimim. Paneleš šv. parapijos svetainėje, 68 ir Washtenaw, Marquette Park.

NIAGARA FALLS, N. Y. — 170 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Jurgio parapijos salėje tuoj po sumos.

DETROIT, Mich. — 171 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Jurgio parapijos svetainėje, tuoj po sumai.

CASTLE SHANNON, Pa. — 172 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 1 val. po pietų, parapijos svetainėje.

WAUKEGAN, Ill. — 177 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną po pamaldų, šv. Baltramiejaus parapijos mokyklos kambaryje.

ELIZABETH, Pa. — 197 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Mykolo parapijos bažnytinėje salėje, tuojau po sumai, 1 val. po pietų.

WILSON, Pa. — 215-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 1:30 val. po pietų po Nr. 422 Glenn St., Wilson, Pa.

REINERTON, Pa. — 220 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 2 val. po pietų pas kuopos pirmininką Antaną Smukštį, 1132 E. Grand City, Pa.

THROOP, Pa. — 225-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 1 val. po pietų Vinco Geružiūno salėje, 208 Boulevard Ave., Throop, Pa.

W. HAZLETON, Pa. — 226 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną parapijos svetainėje.

PORT WASHINGTON, Wis. — 227 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną po sumos, šv. Ambraziejiaus bažnytinėje svetainėje.

NASHUA, N. H. — 228 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną bažnytinėje salėje, po pamaldų.

NANTICOKE, Pa. — 234 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 1:30 val. po pietų pas kuopos sekretorių K. Kvedarovicį, 809 S. Hancock St., Nanticoke, Pa.

AMSTERDAM, N. Y. — 243 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną bažnytinėje salėje tuoj po pamaldų.

MOUNDSVILLE, W. Va. — 249 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 2 val. po pietų, parapijos svetainėje. Visi atsilankykite laiku ir atisevkeit naujų narių.

MINDEN, W. Va. — 251 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną M. Frankausko salėje, Oak Hill, W. Va. Pradžia 1 val. po pietų.

PITTSBURGH, Pa. — 254 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 2 val. po pietų, Ant. Urbanavičiaus name, 3322 Howley St., Pittsburgh.

DETROIT, Mich. — 265 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną po pirmų mišių 9 val. šv. Antano parapijos mokyklos kambaryje, 25th ir Vernon Highway.

MILWAUKEE, Wis. — 289 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną po pamaldų, bažnytinėje salėje.

SPRINGFIELD, Ill. — 295-tos kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną Malonėkit visi nariai susirinkti ir naujų atisevkeit.

CARBONDALE, Pa. — 298 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną Sacred Heart bažnytinėje salėje. Visi atsilankykite.

PHILADELPHIA, Pa. — 301 kp. susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuoj po pamaldų, šv. Andriejaus parapijos mokyklos kambaryje, 1123 Lemon St.

GLASSPORT, Pa. — 306 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną tuojau po sumos, bažnytinėje salėje, po Nr. 433 Iowa Ave.

Mūsų Laikų Vaikai

Sočiai pavalgęs pietų, senelis nuėjo į sodelį ir, atsiekęs minkštoje kėdėje, užkrankė visas balsais. Apie jį, kaip paprastai, sukiniėjai antkėlia. Išėjusi laukan motina matė tokia scena: vaikas atkakliai sukiniėja senelio švar-ko soga.

— Ka tu darai, Antanė? Juk negalima seneliui trukdyti poilsiui... — Aš ir netrukdan, mamytė. Aš tik noriu kitą stotį pagauti, nes šita pel galimai veikliai ji gali ji pašadinti.

Mokytojas aiškina vaikams, kas yra kreditorius. Staiga mažasis Pranas pakėlė ranką.

— Pone mokytojau, aš žinau! Tai žmogus, kuriam visamomet reikia sakyti, kad tėvo nėra namo.

OMAHA, NEBRASKA

J. Goodman Pagerbimas

Aš manau, kad jau visi Amerikos lietuviai žino, kad šiais metais lietuvius Jonas Goodman laimėjo golfo čempionatą. Jis dabar yra Amerikos čempionas. Jonas jau sugrįžo į savo miestą ir prie savo apdraudos (insurance) darbo. Iki šiol Jonas negalėjo savo tiesioginių pareigų eiti. Jis kasdien dalyvauja parengimuose jo garbei. Kalba per radio apie golfą ir rašo į žymius Amerikos laikraščius straipsnius apie golfą.

Omahos Lietuviai Pagerbti Jį

Jau antras mėnuo, kaip Omahos lietuviai rengiasi pagerbti Joną Goodman bankietu. Virš 500 tikietų yra išplatinta iš kalno. Atsilankys daug svetimtaučių pagerbti Joną mūsų svetainėje.

Taip pat spausdinama didelė programos knyga. Joje yra sutalpinta daug pasveikinimų Jonui nuo Omahos biznierių, profesionalų ir kitų. Iš didesnių kolonijų ir lietuviai biznierių, profesionalai ir kunigai, kurie yra tautiškai nusistatę, prisituntę savo pasveikinimus Jonui. Jų vardai taip pat taplinami toje knygoje. Aš manau, kad lietuvių pasveikinimai padarys didelio įspūdžio į Joną ir jis taps 100 procentu lietuvių ir išgarsins mūsų brangią Tėvynę po visą Ameriką.

Teisėjas Bus Bankiete

Labai daug įžymių vietinių žmonių žada dalyvauti Jono pagerbime. Nebraskos gubernatorių žadėjo dalyvauti; Omahos valdyba su visais komisijonieriais žadėjo prisibiti; bankietai.

Be to gauta maloni žinia, kad pribus teisėjas Jonas Žiuris iš Čikagos į bankietą ir pasakys prakalbą. Omahos lietuviai tik laukia tos spalio 17 dienos, kurioje jie turės taip daug garbingų svečių savo tarpe. Jei kas nori Joną pasveikinti telegrama prieš 17, gali naudotis šio adresu: 5412 So. 32nd St., Omaha, Nebr. Telegramos per bankietą bus skaitomos.

Aplankys Lietuvą

Kai Jonas Goodman pabaigė mokyklą, dar mes neturėjome savo lietuviškos mokyklos. Taip pat jo motinėje mirė dar jam jaunam būnant. Taigi, jam gana sunku kalbėti lietuviškai.

Tačiau savo širdyje Jonas yra lietuvis. Jis labai interesuojasi lietuvių veikimu, kolonijomis, žymiais asmenimis ir tt.

Ateinantį pavasarį jis važiuos į Angliją lošti golfą. Jis žada kartu aplankyti ir savo tėvelių žemę, Lietuvą. *Vietinis*

HAZLETON, PA.

40 Valandų Atlaidai

Sekmadienį, rugsėjo 26, pradedo 40 valandų atlydai šv. Petro ir Povilo bažnyčioje ir baigėsi iškilmingais mišparais ir procesija antradienio vakare, rugsėjo 28-tą.

Užbağoj 40 val. atlydų dalyvaavo net devyliką kunigų. Pas kunigą V. Nanortą visuomet dalyvauja kunigai iš dviejų vyskupijų—Philadelphijos ir Scrantono.

Klebonas kun. V. Nanorta pilnai patenkintas, kad kone visi parapijonai atliko išpažintį ir priėmė šv. Komuniją.

Svečiuose Pas Muziką M. Raulički

Antradienio vakare, užbaigimui 40 valandų atlydų, muz. Mykolas Rauličkis su žmona Adele su rengė vakariene, kur buvo pakviesti Scrantono vyskupijos vargoninkai, dalyvavusieji tą vakarą atlyduose. Vakarienei dalyvaavo še muzikai-vargoninkai: J. Kudirka ir žmona iš Pittston, J. Šaučiūnas iš Kingstono, P. J. Karšauskas iš Plymoutho ir Alf. Bulevičius iš Scrantono; taipgi vakarienei dalyvaavo p-lė Betty Markelionytė iš Kingstono, p. Zukauskas su žmona ir dukrele Dolores, Raulički švogeria, p. Zukauskienė—uošvė, p. Jukniėnė ir p-lė Eleonora Zukauskaitė, p. Rauličkienės giminaitė. Po skaniai vakarieniės svečiai kortavo ir, draugiškai pasikalbėję išsiskirstė.

Rengia Didelį Koncertą

Sekmadienį, spalio 17, šv. Petro ir Povilo parapijos choras, vadovaujant muz. M. Rauličkiui, rengia didelį keturių chorų koncertą. Koncerte dalyvaus Tamama, Minersville, New Philadelphia, ir Hazleton chorai. Minersville choras suvaidins juokingą komediją "Daina be galo." New Philadelphia choras turi didelį vyrų chorą, kuriam gieda vienas miesto valdyba; burges, chief of police, school direktoriai, konstabeliai ir kiti.

Koncertas įvyks Eagle's name, W. Wyoming St., 7:30 val. vakare. Bus įvairūs ir todėl visi esate kviečiami atsilankyti. *Miko Draugas*

PHILADELPHIA, PA.

Vaikų Katekizacija

Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Ig. Valančiūnas rugsėjo 26-tą pranešė iš sakyklos, kad vaikų, kurie lanko viešąsias mokyklas, katekizacija bus šeštadieniais 2-ąją valandą po pietų parapijos mokyklos kambaryuose.

Tėvai, kuriems rūpi jų vaikų ateitis, turėtų kreipti tinkamo dėmesio į klebono kvietimą. Reikia žinoti, kad žmogus be religijos nėra pilnas žmogus. Tai kaip automobilis be vairo. *K. D.*

Pranas J. Statkus Įstojo į Seminariją

Pp. Statkų, gyv. 310 Federal St., sinus Pranas įstojo į St. Charles seminariją, Overbrook, Pa.

Linkėtina Pr. Statkui geros sveikatos ir ištermės pasiekti užsibrizgtą tikslą. *K. Dryža*

Novenos Prie Šv. Teresės ir Šv. Pranciškaus

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje laikomos novenos prie šv. Teresės ir šv. Pranciškaus, kurias veda kun. D. Mikšys, talkininkaujant vietos kleb. kun. Valančiūnui.

Gaila, kad daug žmonių nesinaudoja šia proga pataisyti savo gyvenimą. Labai dažnai žmonės savo sielos reikalais susirūpina tik tuomet, kai giltinė pažvelgia į joms ir akis. Bet kartais jau būna pervėlu... *K. D.*

Vilniaus Gedulo Minėjimas

Katalikų Federacijos skyrus ruošiasi prie Vilniaus gedulo minėjimo, kuris įvyks spalio 10-tą šv. Jurgio parapijos salėje, Salmon ir Venango Sts. Pradedas 7 val. vakare.

10-tą val. ryte (spalio 10-tą) šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje kun. Valančiūnas atnaušaus gedulingas šv. Mišias už žuvusius karius, kovojusius už Lietuvos nepriklausomybę.

Salė bus įdomi programa. Dainuos jungtiniai parapijų chorai. Kalbės kun. I. Valančiūnas ir kun. J. Cepkaičius, kurie neseniai grįžo aplankę nepriklausomą Lietuvą ir pavergtą Vilniją. Be abejojimo iš jų išgirsime daug ką naujo.

Visi vietos ir apylinkių lietuviai privalėtų visus reikalus atidėti į šalį ir kuo skaitlingiau dalyvauti Vilniaus gedulo paminėjime. *K. Dryža*

Naujas Šuolis Link Pažangos

Šv. Jurgio parapijos vargonininkas A. Dzikas, pradėdamas spalio 9-tą iš stoties WTEL nuo 8:00 iki 8:30 pradės narįja lietuvių radio pusvalandį. P-nas Dzikas suorganizavo "lietuvių radio chorą", kuris minimą pusvalandį pradės tautiniu himnu "Lietuva, tėvynė mūsų." Vėliaus, be abejojimo, prisidės ir kiti chorai.

Kuo pusvalandžio uolii rėmėju yra LRKSA 20 kp. narys Klemensas Steponavičius. P-nas Steponavičius yra vienas iš seniausių vietos lietuvių, didelis tautiškių ir katalikiškų reikalų rėmėjas. Jis yra "Richmond Grocery Co." savininkas.

Visi vietos lietuviai turėtų pasiekti p. Steponavičiaus pėdomis ir paremti šį lietuvių radio pusvalandį.

Norintieji susisiekti su radio pusvalandžio vedėju, tesikreipia: Mr. Ant. Dzikas, 3619 E. Thompson St., Philadelphia, Pa. *K. V.*

NEWARK, N. J.

Art. Zukauskaitės Koncertas ir Vilniaus Gedulo Minėjimas

Sekantį sekmadienį, spalio 10, šv. Jurgio dr.-jos salėje įvyks art. Zukauskaitės koncertas ir Vilniaus užgrobimo 17 metų sukakties minėjimas.

Be art. Zukauskaitės programoje dalyvaus še solistai: P. Andreičikas iš Paterson, N. J. ir K. Hoffmannas iš N. Y. Be jų, dar dalyvaus šv. Cecelijos choras.

Vilniaus reikalais kalbės J. Valaitis, kun. Ig. Keimelis ir dar vienas labai svarbus svečias. Visi dalyvaus koncerte ir Vilniaus gedulo paminėjime. *Rep.*

ROCHESTER, N. Y.

Darbininkai Organizuojasi

Per keliolika praėjusių metų gyvenimo aplinkybės priverė Amerikos neorganizuos darbininkus pagalvoti ir suprasti reikalingumą organizuoti ir unijas.

Komitetas dėl Industrinio Organizavimo, sutrumpintai vadinamas CIO, ir trumpai laiką jau suorganizavo įvairiose industrijose šimtus tūkstančių darbininkų. Taigi ir Rochesteris nepaliko užmirštas; per paskutinius kelis mėnesius suorganizuota keliolikos įvairių dirbtuvių darbininkai.

Dabar pasirijo suorganizuoti ir uniją Bausch and Lomb ir Delco kompanijų darbininkus. Tuo tikslu įsisteigė taip vadinamas Rochesterio Organizavimo Komitetas iš įvairių industrijų atstovų. Komitetas pasiskirstė į keletą tautinių grupių arba komisijų; kiekvienos tautinės komisijos yra pareiga pagelbėti savo tautos darbininkams įsisteigti pas Bausch and Lomb ir Delco industrinę uniją.

Einant organizavimo įvairių, visokie kompanijų agentai skleidžia tarp darbininkų įvairiausius melus, paskalus ir gaudinimus. Pavyzdžiui, skiepija nuomonę, kad "Bausės" niekas nepajėgs suorganizuoti; arba, kad už unijinį veikimą iš darbo išvarys ir tam panašiai. Jeigu jau CIO pajėgė sulaužyti užsipyrimą tokių milžiniškų kompanijų, kaip kad automobilių industrijos, pieno, gumo, audimo, transportacijos ir kitų didžiųjų išdirbėjų, tai nėra nei mažiausios abejonės, kad Rochesteris neužilgo bus suorganizuotas visu šimtu nuosimū! O kas link baimės darbo netekti, tai visi žino, kad neseniai šalies kongresas pagamino įstatymą vadinamą Vagnerio Aktas; pagal tą įstatymą darbdaviai atsakomingi prieš Darbo Santykių Tarybą (Labor Relation Board) už išvaymą darbininko iš darbo dėl unijinio veikimo. Faktas yra, kad kur tikiai darbdaviai buvo išvare darbininką už unijinę darbuotę, tai visuomet darbdaviai buvo priversti sugrąžinti darbininką į darbą su atlyginimu padarytų jam nuostolių. Todėl neklausykite visokių "šebatlaizių"!

Jei kam kas nors neaišku, kreipkitės pas atsakomings, autorizuotus CIO organizatorius, iš jų gausite teisingus patarimus ir informacijas.

Mes, lietuviai, neatsilikame užpakalyje kitų tautų, todėl ir šiame organizavimosi vajuje nepasilikime paskutiniais. Dabar patogiausias laikotarpis. Drąsiai ir neatidėliojant tapkime unijistais; nes tikrai tvirtai susiorganizavę pajėgsime pagerinti savo ekonominę būklę ir užsitikrinti sau šviesesnę ateitį.

Lietuvių Organizavimo Komitetas: *J. Bullis, B. Černauskas, John P. Levickas, P. Svetikas*

WASHINGTON, DEPT, CONN.

40 Valandų Atlaidai

Airių bažnyčioje įvyko lietuviams skirti 40 valandų atlydai. Buvo atsilankęs kun. P. Aukštikalnis, S. J., kuris pasakė lietuvių kalba pamokslą. Pamokslininkas pasigrožėjo mūsų giesmininkių gražiu giedojimu šv. Mišių metu.

Vietos lietuviai labai dėkingi gerb. kun. Aukštikalniui, kad teikėsi pas mus atvykti ir davė mums progos išgirsti Dievo žodį lietuvių kalba.

Tenka apgalvoti, kad iš mažo mūsų kolonijoj gyvenančių lietuvių skaičius atsiraudo ir atsilieji, kurie nepasinaudojo Dievo malonėmis.

Gerb. kun. Aukštikalnis lankėsi pas tikinčią E. J. Krikščionę ir 305 kp. rašt. A. P. Krikščionę. Gerėjosi gražiais pamokslais reginiais ir žadėjo vėl pabrėgti progos mus aplankyti. *Al. P. Krikščionas*

ART. RAKAUSKAITES KONCERTŲ REIKALU

Marijona Rakauskaitė, Lietuvos Operos artistė-dainininkė, prašo paskelbti:

Po trylikos metų dainavimo Lietuvos Valstybės Operoje, nutariau atkankyti Ameriką ir duoti eilę koncertų lietuvių didesnėse kolonijose. Pirmas mano koncertas įvyks Chicago spalio 10 d., 1937 m. Kiti koncertai rengiami Waukegan, Ill., Kenosha, Wis., Grand Rapids, Mich., New York'e ir Waterbury, Conn. Būti labai malonu koncertuoti dar Pittsburgh'e, Detroit'e, Cleveland'e, Baltimore ir Boston'e.

Taip, kad, jeigu toki koncertai yra pageidaujami minėtuose arba kituose miestuose, meldžiui greitoj ateity pranešti man, žemiau paduotu adresu, nes mano vizitas Amerikoje baigsis su gruodžio mėnesio 15 d. šių metų.

Marijona Rakauskaitė
913 Eighth St.,
Waukegan, Ill.

CLEVELAND, OHIO

"Kęstučio Mirtis" Scenoj

Lietuvių Kultūrinio Darželio dr.-ja spalio 24-tą. Lietuvių salėje ruošiasi suvaidinti "Kęstučio Mirtis," tragišką dramą iš 14-jo šimtmečio. Minimą veikalą parašė didysis Lietuvos poetas Mačiulis-Maironis.

Veikalo prirėgimu rūpinasi J. Sadauskas, P. Gludgienė ir Pr. Sutkus; baliaus komisijoj darbuojasi K. Miliauskienė, P. Štaupienė ir K. Karpis.

Kultūrinio Darželio dr.-ja prašo minėtą dieną nieko nerengti, o atsilankyti į jų ruošiamą pramogą.

Grįžta iš Lietuvos

LRKSA 142 kp. narės sodalietės A. Garkauskaitė ir N. Kazlauskaitė grįžta iš Lietuvos. Tikisi būti Clevelande spalio 10 dieną. Su jomis kartu parvyksta ir p. Kazlauskienė.

Gaila, kad p-lė Garkauskaitė neras savo mylimo tėvelio, kuris mirė 6 savaites atgal. *P. G., koresp.*

WATERBURY, CONN.

Minėsime Vilniaus Gedulą

Spalio 12 d. šv. Juozapo parapijos svetainėje minėsime Vilniaus užgrobimo liūdnos sukakties atmintį.

Ruošiama atitinkama patriotinė programa su kalbomis ir dainomis.

Brangūs lietuviai tautiečiai, gausingai dalyvaus šiam mūsų tautos reikšmingame rengime. *M. A.*

BALTIMORE, MD

K. Vaitekūnų Užmušė Automobilis

Rugsėjo 26-tą automobilis užmušė lietuvių Karolį Vaitekūną, 60 m., gyv. 716 Portland St. Išibėgėjusi mašina Vaitekūnų nuvilko apie 30 pėdų, sudaužė jo galvą ir visą kūną. Velionis paliko žmoną ir dvi podukras.

Tą pačią dieną automobilias nelaimėj sužeistas jaunas lietuvis Jankūniukas, gyv. W. Berry St.

Suvėjai dirba nebgliausia. Vienok, kurie dirba, turi mokėti unijai. Iki šiol mokėjo 35 ir 40 centų į savaitę, o dabar kiekvienas turės mokėti 50 centų, nežidrint ar daug uždirba ar mažai.

Man atrodo, kad tokia mokesčių tvarka nėra gera. Juk vienai uždirba į savaitę nuo 6 iki 12 dol., o kiti nuo 25 iki 45 dol. Mano supratimu, geriausia būtų mokėti nuo uždirbamo dolerio, o ne nuo asmens. *V. F. S.*

Spalio 17-tą šia prasidės keturioliktasis valandų atlydai. Kadangi jau mažai laiko, tai šv. Alfonso parapijos choras, vadovaujant naujam vargoninkui p. G. McKapris stropiai ruošiasi bei moklinsi naują uniją ir kitas bažnytinės giesmes. *Baltimorietis*

A. A. SESUO M. SCHOLASTIKA, CSC.

(Jieva Butrimavičiūtė)

Mūsų brangią ir mylimą Sesutę M. Scholastiką atskyrė Aukščiausias iš mūsų tarpo rugsėjo 29 d. 1 val. ryto.

A. A. Sesele gimė 1890 m. gruodžio 25 d., Pittston, Pa. Duktė Andriejaus Butrimavičiaus ir Viktorijos Ramanauskaitės. Tėveliai mirę. Velionė išgyveno vienuojuose 28 metais.

Paliko nuliūdusias: šv. Kazimiero Seseles, savo sesutę Eleną Puhlick ir jos šeimą; brolių Silvestrą Butrimavičių (Bertram) Chicago, jo žmoną Oną Aukštikalnytę, jų sūnų Silvestrą; brolių Albina ir jo žmoną Prancišką, Wilkes-Barre, Pa.; tetą gimes Kingston, Pa., ir Worcester, Mass.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, spalio 4 d., 9 val. ryte, šv. Kazimiero Seserų koplyčioje, 2601 W. Marquette Road, Chicago, Illinois.

Nuolankiai prašo maldų už jos vėlę: šv. Kazimiero Seserys, broliai, sesuo ir giminės.

DETROIT, MICH.

Serga Ona Pucetaitė

Rugsėjo 26 d. ūmai susirgo L. R. K. S. A. 190 kp. narė, jauna, įžymi Amerikos lietuvių išeivijos rašytoja ir visuomenės veikėja Ona Pucetaitė.

Pakviestas, greitai atvyko dr. J. Jonikaitis, kuris suprato, kad Onutės gvybė pavojinga, skubiai savo automobiliu nuvežė į šv. Marijos ligoninę. Ten buvo padaryta sunki operacija. Dr. J. Jonikaitis rimtai rūpinosi jos sveikata. Onutė sveiksta labai greitai ir jau prašo plunksnos ir popierio. Jos kilni siela negali nei ligoje savo įkvėpimo pamiršti. Ji rašo lietuvių ir anglų kalbomis.

Linkiu Onutei greit pasveikti ir grįžti prie mūs. *Marė Aukštūniėnė*

JORA ISPLAUNA SPIRITO

Klaipėda. — Neperseniai žvejai netoli Melnragės užtko jūros išplautas kieliasdešimtis skardininių, kuriose buvo apie 600 litrų kontrabandinio spirito. Praeitį seštdienį vienas žvejys vėl rado apie 200 litrų to paties spirito. Viskas perduota pasienio policijai.

AKSELINĖ MASINA NUPIOVĖ VAIKUI PIRSTUS

Siomis dienomis iš Garliavos valsč. Jonučių kaimo į Kazano miesto ligoninę buvo atvežtas sunkiai sužeistas mažametis Vytautas Marčiulionis.

Vaikas stovėjo prie akselinės mašinos ir žiūrėjo, kaip suaugusieji dirba. Marčiulionis panorėjo į mašiną pats įdėti gniužtę šiaudų. Bededant šiaudus, kai-rė ranka nuslydo ir pateko į mašiną. Marčiulioniu nupiauti keli kairiosios rankos pirštai.

Lietuvių—Prancūzų Draugija

Kaune atidarė prancūzų kalbos ir literatūros kursus, kuriems lankytojų nestinga.

Rugsėjo mėn. 15 dieną įvyko Lietuvos operos sezono atidarymas operos "Lohengrinas" pastatymu.

IEŠKAU PARTNERIO

Turiu salūną. Noriu gauti partnerį, tai atidarytume restauranta. Dabar turu laisvį vieniems metams tik alui. Visur alų padauoda po 10 centų už 10 oncuų stiklą, aš gi padauodu po 10 centų 12 oncuų stiklą. Vietą turu gražią, baras 80 pėdų. Vidury miesto. Rėndos \$40.00. Viskas naujai įrengta. 9 stalai. Kas norėtų būt partneriu, atsilaukit šiuo adresu: Mr. Frank Zurauskas, 20 Alum St. (arba 28 Town Hall Ave.), Danbury, Conn.

Kalėdinė Ekskursija Į LIETUVĄ

LAIVAI ISPLAUKIA IS NEW YORKO:

EUROPA	Lapkričio 27
NEW YORK	Gruodžio 2
HAMBURG	Gruodžio 9
EUROPA	Gruodžio 16

Greiti traukiniai prie pat laivo EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną. Patogus geležinkelio susisiekimas iš Hamburg Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

Seimininkė! Jeigu Jūs Norite Gaminati Gerus Valgius, Gėrimus ir Gerai Seimininkauti, Įsigykite Knygą

VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIZIUREJIMAS

Šioj knygoj yra nurodyta, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, žuvis, sūnus, pyragus ir pyragučius, pajus ir pudingas, žuvis, sūnas, konservus, prezervus, paukštienas, priekonus; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi paaiškinimai.

Kaina Vienas Doleris

Kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

NAUJI MUZIKOS, DAINŲ IR GIESMIŲ KŪRINIAI

"Garso" Administracijoj Galit Gaut Naujos Gražios Muzikos, Dainų ir Giesmių.

VANAGAICIO DAINOS

- MARGUCIO DAINOS (III dalis). 49 dainos illeistos mažos knygelės formate. Visos dainos linkmos, gražios ir tinka dainuoti kiekvienam suėjime. 25c.
- DAINUOK. Pradžios mokykloms labai lengvutės dainelės. I ir II dalis. Tinka ne tik vaikams, bet ir paauėjusiems. 50c.
- MARGUCIO DAINOS (II dalis). 70 dainų su piano pritarimu. Kiekvienas, kuris moka bent kiek pianą skambinti, ras šioj knygoj sau malonumą. Lengvutės, komiškos ir patriotingos dainelės. 2.00

NAUJI GIESMYNELIAI

Zodius ir melodijas parašė SEIRIJŲ JUOZAS

- ADVENTO IR KALĖDINĖS GIESMĖS. Harmonizavo J. Žilėvičius (34 giesmės) 50c.
- GAVENIOS IR VELYKŲ GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (30 giesmių) 50c.
- GEGUŽĖS MĖNESIO GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (28 giesmės) 35c.
- ŠVENČ. SAKRAMENTO GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (9 giesmės) 15c.
- BIRŽELIO MĖN. GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas. (36 giesmės) 50c.
- GIESMĖS Į DIEVĄ. Harmonizavo Al. Kačanauskas (18 giesmių) 25c.

ANTANO BACIULIO MUZIKA

- AUDRA PRIEŠ DIENĄ (solo) 1.00
- ZVAIGZDUTĖ (solo) ir AUŠTA RYTAS (duetas) 75c.
- OL DAINOS (solo arba duetas) 50c.
- PIEMENELIS (duetas) 50c.
- O LAISVĖ (miltram kvartetai arba chorai) 50c.
- ARTOJAS (solo balsui balvai ir piano) 75c.
- MEILĖ (solo balsui, smulkui ir piano, lietuvių ir anglų kalbomis) 1.00
- LIETUVA (solo balsui, smulkui ir piano) 1.00
- NOKTURNIS (duetas basui ir soprano) 1.25
- KO VEJAI PUCIA (kvarietams balsams) 50c.
- JONAS IR SIJONAS IR SUKTNINIS (solo balsui ir piano) 75c.

Reikalaukite:
"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

NAUJI MUZIKOS, DAINŲ IR GIESMIŲ KŪRINIAI

"Garso" Administracijoj Galit Gaut Naujos Gražios Muzikos, Dainų ir Giesmių.

VANAGAICIO DAINOS

- MARGUCIO DAINOS (III dalis). 49 dainos illeistos mažos knygelės formate. Visos dainos linkmos, gražios ir tinka dainuoti kiekvienam suėjime. 25c.
- DAINUOK. Pradžios mokykloms labai lengvutės dainelės. I ir II dalis. Tinka ne tik vaikams, bet ir paauėjusiems. 50c.
- MARGUCIO DAINOS (II dalis). 70 dainų su piano pritarimu. Kiekvienas, kuris moka bent kiek pianą skambinti, ras šioj knygoj sau malonumą. Lengvutės, komiškos ir patriotingos dainelės. 2.00

NAUJI GIESMYNELIAI

Zodius ir melodijas parašė SEIRIJŲ JUOZAS

- ADVENTO IR KALĖDINĖS GIESMĖS. Harmonizavo J. Žilėvičius (34 giesmės) 50c.
- GAVENIOS IR VELYKŲ GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (30 giesmių) 50c.
- GEGUŽĖS MĖNESIO GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (28 giesmės) 35c.
- ŠVENČ. SAKRAMENTO GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (9 giesmės) 15c.
- BIRŽELIO MĖN. GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas. (36 giesmės) 50c.
- GIESMĖS Į DIEVĄ. Harmonizavo Al. Kačanauskas (18 giesmių) 25c.

ANTANO BACIULIO MUZIKA

- AUDRA PRIEŠ DIENĄ (solo) 1.00
- ZVAIGZDUTĖ (solo) ir AUŠTA RYTAS (duetas) 75c.
- OL DAINOS (solo arba duetas) 50c.
- PIEMENELIS (duetas) 50c.
- O LAISVĖ (miltram kvartetai arba chorai) 50c.
- ARTOJAS (solo balsui balvai ir piano) 75c.
- MEILĖ (solo balsui, smulkui ir piano, lietuvių ir anglų kalbomis) 1.00
- LIETUVA (solo balsui, smulkui ir piano) 1.00

VIETINĖS ŽINIOS

LANKESI

Antradienį, spalio 5-tą, Susivienymo Centre lankėsi Antanas Traskus. Jis lanko Ontario veterinarijos kolegiją Kanadoje. Pasakojimo įdomių dalykelių iš kanadiečių gyvenimo.

NAUJAS SCRANTŲ DIECEZIJOS KOADJUTORIUS

Siomis dienomis Vatikanas paskyrė vyskupą William J. Hafey iš Raleigh, N. C., Scrantų diecezijos koadjutorium. Jis greitai laiku užims savo vietą.

Vatikanas tokį parėdymą padarė iš priežasties vyskupo Thomas C. O'Reilly ligos. Vyskupas nuolat serga ir jam reikalingas pagelbininkas, arba užvadotojas.

Naujas koadjutorius vyskupas Hafey gimė kovo 19, 1888, Springfield, Mass. Kunigu įšventintas 1914 metais. Vikaravo St. Joseph parapijoje, Baltimore, Md. 1920 m. buvo paskirtas Baltimoro arkidiecezijos kancleriu. 1925 m. paskirtas Raleigh diecezijos vyskupu.

Vyskupas Hafey yra aukšto mokslo žmogus, gabus organizatorius ir katalikų vadas.

SVEIKINO J. B. ŠALIŪNA

50 metų amžiaus sukakties proga antradienį ir trečiadienį, rugsėjo 28 ir 29-tą, LRKSA Sekretorius J. B. Šaliūnas susilaukė daug sveikinimų.

Ypatingai daug draugų ir prietelių susirinkti pasveikinti ir palinkėti viso geriausio trečiadienio vakarą. Poni O. Šaliūnienė ta proga svečius maloniai pavaišino.

U. S. JŪREIVIŲ REKRUTACIJA WILKES-BARRE IR SCRANTONE

Nuo spalio 4 iki 12-tos Wilkes-Barre bus rekrutuojami nauji U. S. jūreiviai. Rekrutacijos stotis bus vietinio pašto rūmuose.

Scrantuose rekrutacija vyks spalio 7, 8 ir 9, stotis irgi bus Pašto rūmuose.

Rekrutacijai prižiūrės United States Marine Corps seržantai Edgar S. Vaughan ir Dean S. Barnum iš Philadelphia stoties.

Luzerne ir Lackawanna apskrityse rekrutuos 450 vyrų. Jie turės papildyt atsitarnavusių ir atleistų jūreivių vietas.

Jauni vyrai, kurie linksta jūrininkystėn, turės galimybės paduoti aplikacijas ir perėję reikalingas egzaminacijas galės pastoti jūreiviais.

MRS. J. JURGLEVICIENĖ PAGIMDĖ TRYNUKUS

Rugsėjo 28-tą Mrs. J. Jurglevičienė, 42 m. gvy. 12 Harry St., pagimdė dukterį ir du sūnus. Visi kūdikiai svėrė po keturis ir pusę svaro.

Motina Jurglevičienė yra stipri moteriškė. 18 metų atgal mairi nelaimėj sunkiai sužeidė jos vyrą. Šeimynai duoną uždirba žmona ir jų dukta. Kiti 8 Jurglevičių vaikai dar lanko mokyklą.

IEŠKO DARBO

Moteriškė apsilaima prižiūrėti vaikus. (Vyks ten, kur tik bus kviečiama) savo namuose skaitė drabužius. Kreiptis "Garsas", 73 E. South Street, Wilkes-Barre; telef. 3-4711.

KELI DOLERIAI I MENESĮ

Tik kelis dolerius i mėnesį išleiskit pataisyti stogo ir sienų savo namui. Tas priduos šimtus dolerių vertės įsų namo švaidai. Palaukit, o mes suteiksim jums velni Plinkote Roofing and Siding apskaitinimą. BARNEY SUŠINSKAS-SHUPP Roofing and Siding Kontraktorius 30 Wood Street, Lee Park, Wilkes-Barre, Pa. Tel. 2-2949

PITTSTON

MINES VILNIAUS GEDULĄ

Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus pastangomis, Pittstono lietuvių šį sekmadienį, spalio 10-tą, Casino Ballroom svetainėje minės gedulą—arba 17-tas Vilniaus užgrobimo metines.

Programa prasidės 7:30 vakaro.

Meno programą išpildys Wyoming Klono Dzimdziai—Kazys ir Stasys Šakočiai ir Albinas Šeporaitis.

Kalbės vietos klebonas kun. J. Kasakaitis, LRKSA Sekretorius J. B. Šaliūnas ir Scrantų lietuvių veikėjas, Lietuvos kariuomenės veteranas Petras Putriskas.

Ižanga veltui.

Rengėjų komisijoj darbuojasi A. Galinskas, J. Českys, Albinas Šeporaitis, K. Šakočius, K. Karoskas, St. Šakočius, Sav. Marozas ir muz. J. Kudirka.

Kiekvieno gyvo lietuvių prievolė atminti išplėsta Vilnių ir kad jo vadavimai reikalinga visos tautos vienybė ir pastangos. Visos ir visi susirinkime minėti Vilniaus gedulo metines.

DZIMDZI-DRIMDZI JUOKŲ IR DAINŲ VAKARAS

Pereitą sekmadienį, spalio 3-čią, Casino Ballroom svetainėje įvyko žinomų Wyoming Klono juokdaryų dainininkų—dzimdzi drimdzi vakaras.

Programą išpildė patys dzimdziai—Albinas Šeporaitis, Kazys ir Stasys Šakočiai ir Vytautas Račinskas. Jie šį kartą pakrėtė labai daug naujų juokų ir sudainavo dainų.

Akompanuojant V. Račinskui, Stasys Šakočius solo sudainavo šias dainas: "Skyniau, skyniau skynimėlių," "Eiva, boba, pupų kult"; "Vakare prie mėnulio" (žodžiai S. Šakočiaus, muzika V. Račinsko) ir "Išginiau jautčius" sudainavo abu.

Pertraukos metu LRKSA Sekretorius J. B. Šaliūnas apibūdino gražią dzimdzių darbuotę žmonių liksminimui ir kėlimui savo tautos meno. Dzimdziai ejo su savo talka visur, kur tik buvo dirbamas lietuviškas darbas, kur tik jie buvo kviečiami. Jie labai daug prisidėjo prie LRKSA auksinio jubiliejaus paminėjimo parengimui, kuriuos rengė 4-tos, 5-tos ir 1-mos apskričių kuopos. Kalbėtojas linkėjo ir toliau darbuotis, o visuomenę ragino juos remti.

Programą vedė Ant. Galinskas. Publikos buvo atipinė svetainė, kuri po programos turėjo progos pašokti ir pasivaišinti. Svečių matėsi iš visų Wyoming Klono kolonijų, iš Scrantų ir net iš tolimo Binghamtono.

Vakarą suprenė Lietuvių Piliečių Klubas. Rengimo Komitete darbuosė Sav. Marozas—pirmas, J. Bukaveckas—vice nirm., Ant. Galinskas, J. Českys, L. Šeporaitis, V. Palūpis, J. Levanauškas, J. Sakalauskas, J. Šalna, J. Vensky, A. Miliauskas, S. Levickas, K. Pupalaitis, J. Abramavičius, P. Seniauskas, Pr. Karpačiūnas, Pr. Jurevičius, J. Marcinkevičius, Aldona Šakočiūtė ir J. Kitchen.

A. A. ONA RIMIENĖ

Ketvirtadienį, rugsėjo 30, mirė pittstoniečiams gerai žinoma Ona Rimienė, 49 m., gyvenusi 19 Meade St., Sebastopol.

Nulūdimė paliko vyrą Praną Rimą, tris sūnus ir šešias dukteris. Vyriausias sūnus 29 metų, jauniausias dukta 10 metų.

Iškilmingos laidotuves įvyko pirmadienį, spalio 4, iš šv. Kazimiero bažnyčios, parapijos kapinių.

Šv. Mišias atlikė net penki kunigai.

Vėlionė buvo paguldyta gražiam grabe tarp penkiolikos didelių gėlių vainikų ir dvidešimt aštuonių mišrių kortelių, iš ko galima buvo suprasti, kad vėlionė turėjo daug giminių ir draugų.

Sermenis atlankė šimtai žmonių ir laidotuves buvo gan didelės.

Grabnešiais buvo Juozas Grigaliūnas, Juozas Mačiulskis, Petras Maižičius, Leo Kapočius ir Pranas Kapočius.

Vėlionė buvo gera motina, išaugino didelę gražią šeimą. Ją per porą metų ji nesijautė gerai, bet pastarasis šešias savaites buvo lovoj.

Tesuteikia Viešpatys jai amžiną ramybę!

PADEKA

Šiuomi reiškiamė padėką visiems, kuo nors prisidėjusiems prie palaidojimo mano žmonos ir mūsų motinos a. a. Onos Rimienės. Ačiū už gėles, mišrių korteles, gausų lankymąsi į sermenis ir palydėjimą į kapines.

Nuliudę P. Rimas, vyras, ir šeima

SCRANTON

MŪSŲ SPORTININKAI

Rudeniai atėjus ir pradėjus žaisti "futbolą," vėl randame lietuviškų pavardžių įvairiose komandose.

Barkauskas žaidžia su St. Thomas. Bazis su Central High, bet gal geriausia pasižymėjęs tai V. Rektis, Apollonijos Rektienės sūnus, kuris išrinktas Syracuse Universiteto komandos kaptitonu.

NAUJA SV. JUOZAPŲ PARAPIJOS CHORO VALDYBA

Šv. Juozapų parapijos chorui persiorganizavus, išrinkta ši valdyba: pirmininkas Jonas Kvietkauskas, vice pirm.—Juozas Stravinskas, rašt.—Angela Stankiūtė ir iždin.—Elena Aponaitė. Choras stropiai mokinasi Mišparus, nes 40 valandų atlaidai bus lapkričio mėnesį.

SODALINETĖS RENGIA DIDELĮ "HARVEST MOON" ŠOKĮ

Spalio 14 d. šv. Juozapų parapijos sodalietės rengia "Harvest Moon" šokį, kuris įvyks mokyklos svetainėje.

Kas metį sodalietės rengia šokius, kurie yra labai sekmingi. Ir šį metį, kaip ir kitais, visos sodalietės darbuojasi, kad šis šokis būtų sekmingas.

Programą vedė Ant. Galinskas. Publikos buvo atipinė svetainė, kuri po programos turėjo progos pašokti ir pasivaišinti.

Rengėjų komisijoj rūpestingai darbuojasi šios merginos: G. Gibbutė—generalė pirmasė; O. Slavinskaitė, P. Grubliauskaitė, P. Stankevičiūtė, M. Stučkiūtė, J. Petkevičiūtė, O. Jaruševičiūtė, E. Bulauskaitė, V. Raudolūnaitė, E. Šumbrytė, M. Bagdonaitė, L. Vasiliauskaitė, E. Samulevičiūtė, E. Andriukaitytė, S. Šimkiūtė, A. Baltrušaitytė, E. Kavaliauskaitė, A. Stankiūtė, G. Giblaitė, A. Jakimavičiūtė ir M. Venzlauskaitė. Kaimyninių kolonijų jaunimas yra kviečiamas atsilankyti į šį šokį, kad geriau susipažintų su Scrantono lietuvių jaunimu.

Užtikrinam, kad tą vakarą linksmi praleisite ir ilgai nepamiršite.

Ižanga tik 25 centai. Pasimatysime.

Arklis iš Lietuvos anksčiau išveždavo į Olandiją, Belgiją ir Angliją, kur juos leisdavo anglii kasyklose dirbti. Dabar Lietuvoje po kelis šimtus arklių pirkė ir Suomija.

GEORGE'S HOTELS

Nakvojimui įvairios, miškos lovos. Žemos kainos. Greitas ir mandagus aptarnavimas. Prieš pat geležinkelio stotį.

Tamytik numeris: 88 East Market Street Wilkes-Barre, Pa. JURGIS VAISNIS, Savininkas

MASKARADO ŠOKIŲ RENGEJAI

Luzernės šv. Onos parapijos choro rengiamų maskarado šokių komisija. Pirmoj eilėj iš kairės i dešinę sėdi: Julė Urbonavičiūtė, Jokūbas Varaitis ir Ona Jakaitė. Antroj eilėj: Tamas Grigas, Veronika Gegužytė ir Kazys Aidukevičius. Šokiai įvyks antradienio vakare, spalio 19, Ideal Ballroom, Main St., Luzerne, Pa.

ASHLEY

NAUJOS UZEIGOS ATIDARYMAS

Ketvirtadienio vakare, spalio 14-tą, pas gerą ir darbštų Susivienymo narį J. Elvį, 105 N. Main St., Ashley, bus "Grand Opening," t. y. naujos užeigos ir restorano atidarymas. Duos gerą vakarienę ir bus gera muzika šokiams.

Norintieji smagiai praleisti vakarą, nepamirškite atvažiuoti, o Jonas visus nuoširdiai priims.

PARENGIMAI

SJE PARENGIMAI telpa dykai tykų korpų ir draugijų, kurios spaudos darbus duoda "GARSUI."

11-TA METINĖ BALIŲ rengia Wyoming Lietuvių Moterų Klubas antradienio vakare, lapkričio 16, 1937, Hotel Redington, Wilkes-Barre. Bus lošimas kortomis, "dovanų partė" ir šokiai. Bus duodama dovana prie durų ir prie kiekvieno kortuojančio šalo. Šokiama gros Donlin's Pennsylvania orkestras. Baliaus pelnas skiriamas labdarīgiems tikslams. Tikietas 50c.

SOKIUS rengia SLA 115 kp. žėstadienio vakare, spalio 9-tą, Crystal Ballroom, 325 E. Market St., Wilkes-Barre. Bus gera muzika. Tikietas tik 25c.

13-TA METINĖ MASKARADŲ BALIŲ rengia Luzerne šv. Onos parapijos choras antradienio vak., spalio 19, Ideal Ballroom, 80 Main St., Luzerne. Gros Leo Jacobs P. A.

LAIMIKIO PARTES rengia Luzerne šv. Onos parapija kiekvieną sekmadienio vakarą (nuo spalio 10, 1937 iki gegbės 29, 1938) Ideal Ballroom 80 Main St., Luzerne, Pa. Nusipirkus vieną tikieta už 35 centus galima (šiuoma, reikia turėti gerą giluką), laimėti 30 dovanų.

LAIMIKIO PARTES rengia šv. Kazimiero parapija kiekvieną sekmadienio vakarą (pradedant spalio 17-tą). Partės vyksta parapijos salėj, Chestnut St., Plymouth, Pa. Gilukingieji kas vakarą gali laimėti 25 geras dovanas.

PUSMETINIUS SOKIUS rengia L. R. K. S. 17-ta kuopa antradienio vakare, spalio 26, 1937 parapijos salėj, South ir S. Meade St., Wilkes-Barre. Gros geras orkestras. Tikietas tik 25c. Bus duodama door prize

MASKARADŲ SOKIUS rengia šv. Trejybės parapijos choras ketvirtadienio vakare, spalio 28, parapijos salėj, kampas South ir S. Meade St., Wilkes-Barre. Gros gari muzikantai ir bus duodamos dovanos (domiausiais koostimais apsirėdžiudama. Ižanga 35c.

IVAIRIOS ŽINIOS

NUBAUDE EKSKURSIJOS DALYVIUS

Šių metų vasarą Lietuvių gimnazijos moksleivių būrelis kraštotyros ir folkloro reikalu buvo surengęs ekskursiją po Vilniaus provinciją. Ekskursininkai važinėjo po miestelius ir kaimus. Pagaliau Dubičiuose visą ekskursiją sulaukė vietos policija ir uždraudė toliau keliauti. Visi turėjo grįžti į Vilnių. Po to prasidėjo tardymai, kuriam reikalui buvo daroma ekskursija, kas ją organizavo ir panašiai.

Dabar, kaip praneša "Vilniaus Rytotojus," visa eilė ekskursantų, nežiūrint į tai, kad jie dar buvo netardyti, storastijos buvo įvairiomis baudomis nubazsti. Nubauti yra šie asmenys: Birutė Verkelytė, Vlada Pilipavičiūtė ir Katrė Bimbiraitė—po 150 auksinių arba po 9 dienas arešto; Anastazija Mileišytė, Tatjana Sielkytė ir Kostas Koteckis—po 100 auks. arba po 6 dienas arešto; Eugenija Karužaitė, Ona Miškinytė, Elena Jursėnaitė ir Juozas Pivoriūnas—po 50 auksinių arba po 3 dienas arešto.

Visi šie nubastieji padavė pareiškimus, kad jų nubaudimo bylos būtų iš naujo peržiūrėtos, nes jie nubasti visiškai jų nedarė.

Nusižudė Prienų Miškų Urėdijos Buhalteris Rugsėjo 1 d. revolverio šūviu į galvą nusižudė Prienų miškų urėdijos buhalteris Benderis. Savižudybę įvykdė rastinėje—prie darbo stalo. Buvo nevedęs. Prieš keletą dienų restorane brvo sakęs savo draugams, tačiau niekas netikėjo ir neėmė dėmesio jo žodžių. Savižudybės priežastis aiškina, vedama tyrinėjimais.

13-TA METINĖ MASKARADŲ BALIŲ rengia Luzerne šv. Onos parapijos choras antradienio vak., spalio 19, Ideal Ballroom, 80 Main St., Luzerne. Gros Leo Jacobs P. A.

LAIMIKIO PARTES rengia Luzerne šv. Onos parapija kiekvieną sekmadienio vakarą (nuo spalio 10, 1937 iki gegbės 29, 1938) Ideal Ballroom 80 Main St., Luzerne, Pa. Nusipirkus vieną tikieta už 35 centus galima (šiuoma, reikia turėti gerą giluką), laimėti 30 dovanų.

LAIMIKIO PARTES rengia šv. Kazimiero parapija kiekvieną sekmadienio vakarą (pradedant spalio 17-tą). Partės vyksta parapijos salėj, Chestnut St., Plymouth, Pa. Gilukingieji kas vakarą gali laimėti 25 geras dovanas.

PUSMETINIUS SOKIUS rengia L. R. K. S. 17-ta kuopa antradienio vakare, spalio 26, 1937 parapijos salėj, South ir S. Meade St., Wilkes-Barre. Gros geras orkestras. Tikietas tik 25c. Bus duodama door prize

MASKARADŲ SOKIUS rengia šv. Trejybės parapijos choras ketvirtadienio vakare, spalio 28, parapijos salėj, kampas South ir S. Meade St., Wilkes-Barre. Gros gari muzikantai ir bus duodamos dovanos (domiausiais koostimais apsirėdžiudama. Ižanga 35c.

GAISRAS RIETAVE

Siomis dienomis Rietave kilo gaisras. Vėl sudegė 5 gyvenamieji namai. Prieš tai Rietave gaisras buvo kilęs rugpjūčio 27 d. Dabar miestelio gyventojai nakties metu išstato sargybas.

Taip pat gaisras kilo Tauragnuose, kur sudegė keturi namai. Šie metai gaisrais pasižymi.

RADO DRAGŪNO KŪNĄ

Lapės, Kauno apskr.—Prie Neries kranto, ties Draseikių km., rastas išplautas vandens lavonas su karine uniforma. Paaikėjo, kad tai paligono dragūnų pulko vyr. puskarininkio Ungurio kūnas.

Taupmenų Palyginimas

Kaunas.—Valstybės Taupomose Kasose 1928 metais viso labo buvo vienas milijonas litų indėlių, o šiandieną indėliai pasiekė 58 (penkiasdešimt aštuonių) milijonų.

Apie Seimų biudžetus šiemet ir pernai Lietuvoj buvo renkamos žinios, kurios netrukus bus paskelbtos. Jos rodyt kiek šeima padaro įvairių išlaidų savo reikalam.

Sekmadienį, rugsėjo 26 d. Šiauliuose įvyko lauko darbų pabaigtuvių šventė. Prie tos progos suruota senovės meno ūkio paroda. Iškilimėse dalyvavo Ministeris Pirmininkas Tubelis ir Žemės ūkio ministeris Putvinskis; žmonių susirinko 35.000.

Rugsėjo mėn. 12—13 dienomis Estijos sostinėj Taline buvo pirmosios lengvosios atletikos rungtynės Lietuva—Estija. Jos pabaigė dideliu estų laimėjimu; estai surinko 114 taškų, lietuviai 56 taškų.

PARTY

SU VISOKIOMIS DOVANOMIS

Šv. Pranciškaus parapija, Miners Mills, Pa. Elks Home, 19 N. River St., Wilkes-Barre, sekmadieniai, 8:15 val. vak., rengia parties su visokiomis dovanomis. Duodamos geros įėjimo ir šaip įvairiausias šokių dovanos. Rengėjai prašo visus skaitlingai lankyti.